

บทที่ 5

การวิเคราะห์การใช้ที่ดินสถาบันราชการ

เมืองพิษณุโลกในปัจจุบัน

การศึกษาการใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง นอกจากเพื่อศึกษาวิวัฒนาการ การใช้ที่ดินสถาบันราชการในแต่ละยุคสมัยแล้ว ยังศึกษาถึงสภาพการใช้ที่ดินสถาบันราชการในปัจจุบันของเมืองพิษณุโลก ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้อง เชื่อมโยงกับการพัฒนาเมือง ในเรื่องของที่ตั้งของหน่วยงานราชการในพื้นที่ศึกษาแล้ว ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ ความสัมพันธ์ของการประสานงานและให้บริการประชาชนของหน่วยงานราชการ และศึกษาถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการในเมืองพิษณุโลก โดยศึกษาถึงระดับความสัมพันธ์ว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับใด

หน่วยงานราชการที่ได้ดำเนินการศึกษา ศึกษาโดยการสำรวจ การจัดทำแผนที่ การสังเกต และการใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาหน่วยงานราชการในเมืองพิษณุโลกสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 จำนวนหน่วยงานราชการที่ทำการศึกษา

ผลการศึกษาหน่วยงานราชการ ทำการศึกษาทั้งหน่วยงานราชการของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งอยู่ในเมืองพิษณุโลกและพื้นที่ใกล้เคียง ในเขตพื้นที่ศึกษา จำนวนหน่วยงานราชการที่ทำการศึกษาทั้งหมด จำนวน 105 หน่วยงาน (ภาคผนวก ก ตารางที่ 5.29) จำแนกเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง 48 หน่วยงาน (ร้อยละ 45.71 ของหน่วยงานราชการทั้งหมด) หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 55 หน่วยงาน (ร้อยละ 52.38) หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 หน่วยงาน (ร้อยละ 1.90) และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 หน่วยงาน (ร้อยละ 4.76) โดยแบ่งเป็นหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่หลักด้าน บริหาร การให้บริการประชาชน และปฏิบัติงาน ซึ่งหน้าที่หลักของหน่วยงานราชการเหล่านี้ หลายหน่วยงานมีการทำหน้าที่หลักหลายหน้าที่ด้วยกัน และอาจมีลักษณะพิเศษ โดยสามารถแบ่งหน่วยงานราชการตามหน้าที่หลักได้ดังนี้

หน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่หลักด้านการบริหาร มีจำนวน 39 หน่วยงาน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการบริการมีจำนวน 49 หน่วยงาน และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการมีจำนวน 37 หน่วยงาน และยังมีหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่หลักหลายหน้าที่ได้แก่

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการบริหารและบริการ มีจำนวน 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก สำนักงานสาขา ช้าง-ตวง-วัด เขต 1-4 พิษณุโลก และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

หน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่บริหารและปฏิบัติการ มีจำนวน 4 หน่วยงาน คือ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 3, สำนักงานทางหลวงเขต 4, แขวงทหารทางพิษณุโลก, และศูนย์วัฒนธรรมเขต 9

หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่หลักด้านการบริการ และปฏิบัติการ มีจำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก, สำนักงานที่ดินจังหวัด, องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก, สำนักงานป่าไม้จังหวัดพิษณุโลก, ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก, ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้ง ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีทดลองพืชไร่, สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดพิษณุโลก

และหน่วยงานราชการที่มีลักษณะพิเศษ เช่น สำนักงานผังเมืองจังหวัด, กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว, ศูนย์คอมพิวเตอร์เขต 6, สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์, ศูนย์อำนวยการสิ่งแวดล้อมเขต 9 และอื่นๆ เป็นต้น

5.2 ที่ตั้งและการกระจายตัวของหน่วยงานราชการ

ผลการศึกษาหน่วยงานราชการเกี่ยวกับที่ตั้งและการกระจายตัวของหน่วยงานในเมืองพิษณุโลกและเขตพื้นที่ศึกษา สามารถจำแนกหน่วยงานราชการได้เป็น 5 กลุ่มดังนี้

5.2.1 กลุ่ม A กลุ่มหน่วยงานราชการบริเวณศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก และบริเวณใกล้เคียง

หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทั้งหมด จำนวน 37 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ด้านบริการประชาชน เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 13 หน่วยงาน และส่วนภูมิภาค จำนวน 24 หน่วยงาน (ตารางที่ 5.1, แผนที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัดพิษณุโลกและใกล้เคียง

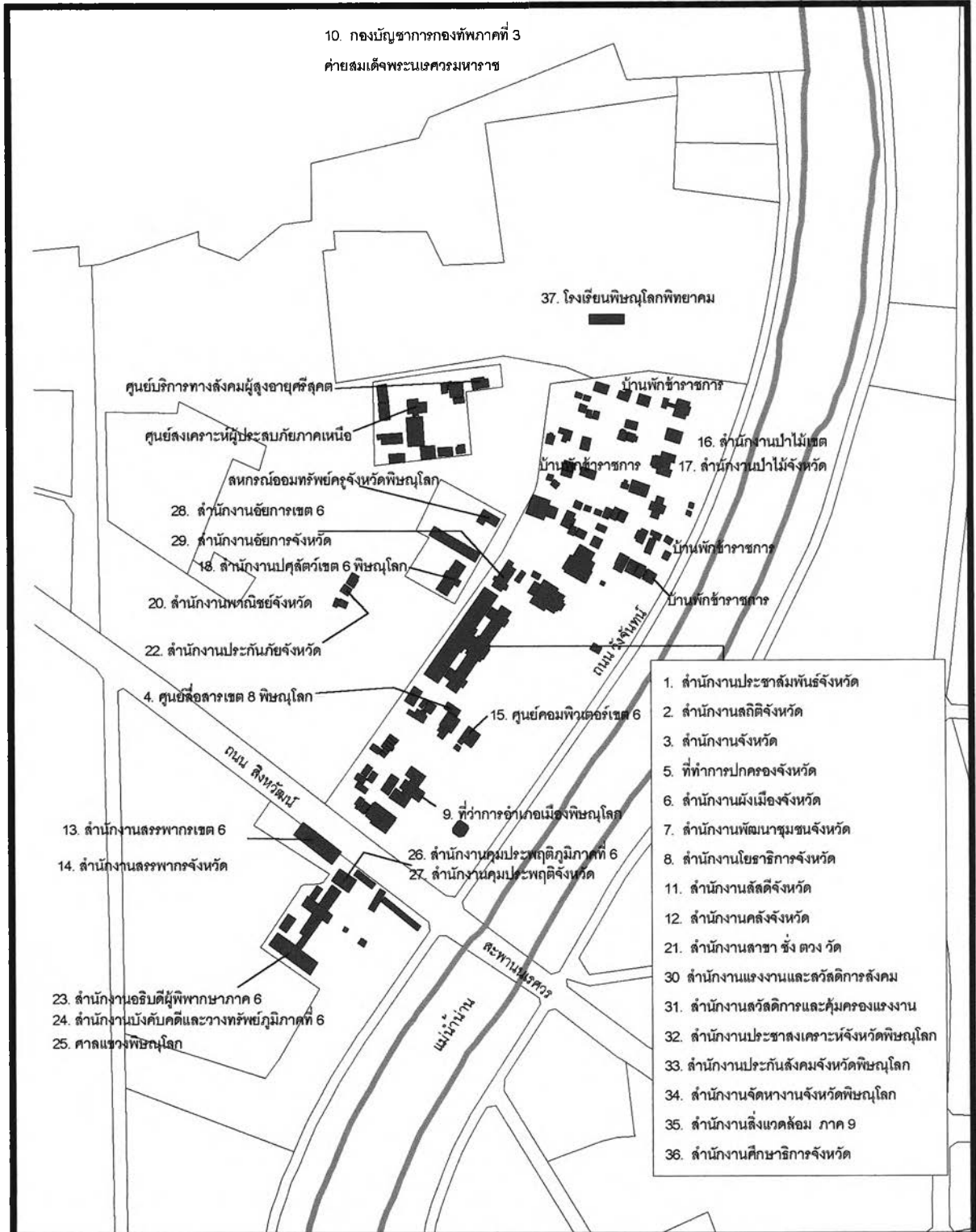
ชื่อหน่วยงานราชการ	ที่ตั้ง
สำนักนายกรัฐมนตรี	
1. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด
2. สำนักงานสถิติจังหวัด	"
กระทรวงมหาดไทย	
3. สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านใต้ในบริเวณเดียวกับอาคารศาลากลางจังหวัด
4. ศูนย์สื่อสารเขต 8 พิษณุโลก	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด
5. ที่ทำการปกครองจังหวัด	"
6. สำนักงานผังเมืองจังหวัด	"
7. สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัด	"
8. สำนักงานโยธาธิการ	"
9. ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของอาคารศาลากลางจังหวัด
กระทรวงกลาโหม	
10. กองบัญชาการ กองทัพอากาศที่ 3 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	ตั้งอยู่ทางด้านเหนือ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม
11. สำนักงานสถิติจังหวัด	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด
กระทรวงการคลัง	
12. สำนักงานคลังจังหวัด	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด
13. สำนักงานสรรพากรเขต 6	ตั้งอยู่ถนนสิงห์วัฒนา
14. สำนักงานสรรพากรจังหวัดพิษณุโลก	"
15. ศูนย์คอมพิวเตอร์เขต 6	อยู่ในอาคารด้านใต้ของศาลากลางจังหวัด
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
16. สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านเหนือบริเวณเดียวกับศาลากลางจังหวัด
17. สำนักงานป่าไม้จังหวัดพิษณุโลก	"
18. สำนักงานปศุสัตว์เขต 6 -พิษณุโลก	ตั้งอยู่บริเวณเดียวกับอาคารศาลากลางจังหวัด
19. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จ.พิษณุโลก	"
กระทรวงพาณิชย์	
20. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของอาคารศาลากลางจังหวัด
21. สำนักงานสาขา ช้าง ดวง วัด เขต 1-4 พิษณุโลก	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด
22. สำนักงานประกันภัย จ.พิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของอาคารศาลากลางจังหวัด

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงานราชการ	ที่ตั้ง
กระทรวงยุติธรรม	
23. สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 6	กลุ่มอาคารตั้งอยู่ด้านใต้ของ -
24. สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ 6	อาคารสำนักงานสรรพากรเขต 6
25. ศาลแขวงพิษณุโลก	"
26. สำนักงานคุมประพฤติ ภาค 6	"
27. สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพิษณุโลก	"
28. สำนักงานอัยการเขต 6	ตั้งอยู่ด้านเหนือบริเวณเดียวกับอาคาร -
29. สำนักงานอัยการจังหวัด	อาคารศาลากลางจังหวัด
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	
30. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด -
31. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จ.พิษณุโลก	อาคาร 7 ชั้น
32. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก	"
33. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพิษณุโลก	"
34. สำนักงานจัดหางานจังหวัดพิษณุโลก	"
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
35. สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 9	"
กระทรวงศึกษาธิการ	
36. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	ตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด 3 ชั้น
37. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	ตั้งอยู่ด้านเหนือ ของศาลากลางจังหวัด

หน่วยงานราชการกลุ่มนี้เป็นหน่วยงานกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ทำการศึกษา ที่ตั้งรวมกันอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก บริเวณริมแม่น้ำน่านข้างเชิงสะพานนครสวรรค์ตรงข้ามกับวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมากในเมืองพิษณุโลก มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาสักการะเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน

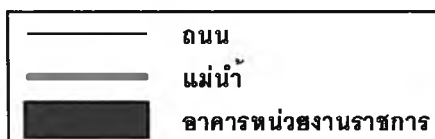
การใช้ที่ดินโดยรอบกลุ่มหน่วยงานราชการเหล่านี้จะมีลำน้ำน่านเป็นขอบเขตด้านตะวันออก ด้านเหนือเป็นโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคมและค่ายทหาร ด้านตะวันตกเป็นที่พักอาศัยของราษฎร และด้านใต้เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา และสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.1

แสดงที่ตั้งหน่วยงานราชการบริเวณกลุ่มศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A)

200 0 200 400 Meters

ที่มา: จากการศึกษา

กลุ่มหน่วยงานราชการเหล่านี้ตั้งอยู่ในเขตกำแพงเมืองโบราณ โดยพื้นที่ด้านเหนืออยู่ในเขตโบราณสถาน จึงมีร่องรอยสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ปรากฏให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมาก สิ่งที่สำคัญคือร่องรอยพระราชวังจันทน์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในบริเวณโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม และมีคูเมืองโบราณตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของพื้นที่ นอกจากนี้ที่ตั้งของอาคารสถานที่ทำงานของหน่วยงานต่างๆแล้ว ภายในพื้นที่ตั้งหน่วยงานราชการบางส่วน ยังเป็นที่พักอาศัยของข้าราชการสังกัดหน่วยงานต่างๆ และที่พักอาศัยของราษฎรเหล่านี้เกือบทั้งหมดเป็นบ้านเดี่ยวสูง 1-2 ชั้น สภาพปานกลางถึงชำรุด ยกเว้นกลุ่มบ้านพักข้าราชการตุลาการ ซึ่งตั้งอยู่ข้างศาลจังหวัดจะมีสภาพใหม่ อาคารสถานที่หน่วยงานราชการซึ่งตั้งอยู่ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีสภาพปานกลาง พื้นที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการเหล่านี้อยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์

จังหวัดพิษณุโลกมีแนวคิดในการใช้บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์ราชการหลักทำหน้าที่เป็นแหล่งรวมของหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่หลักด้านการบริหาร โดยสร้างอาคารใหม่สูง 7 ชั้น ขึ้นบนพื้นที่หลังอาคารศาลากลางปัจจุบัน

ที่มา: โดยผู้ศึกษา, มิถุนายน : 2546

5.2.2 กลุ่ม B กลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งรวมกันอยู่บริเวณสนามกีฬา
จังหวัดพิษณุโลก ต.หัวรอ

หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทั้งหมดจำนวน 17
หน่วยงาน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่หลักด้านการบริหารและบริการ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง

จำนวน 9 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 8 หน่วยงาน (ตารางที่ 5.2, แผนที่ 5.2)

หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ตั้งอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 143 ไร่ ตั้งอยู่ห่างจากกลุ่มที่ 1 ขึ้นไปทางเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร (ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล แต่ติดกับเขตเทศบาลด้านเหนือ) พื้นที่ดินแปลงนี้มีขอบเขตด้านตะวันออกติดกับทางหลวงหมายเลข 1086 ด้านทิศเหนือติดกับที่พักรถของราษฎร ทิศใต้ติดกับโรงกรองน้ำของเทศบาลนครพิษณุโลก, ทิศตะวันตกติดกับโรงงานทอผ้าของทหารและพื้นที่โล่งว่าง

ภายในพื้นที่ดินแปลงนี้ นอกจากเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการแล้ว ยังมีกลุ่มที่พักอาศัยของกลุ่มหน่วยงานต่างๆ และบ้านเรือนของประชาชนตั้งอยู่ปะปนกัน สำหรับพื้นที่ว่างบางส่วนได้ยกให้กระทรวงยุติธรรมใช้เป็นที่ตั้งของหน่วยงานและที่พักอาศัยสำหรับบุคลากรในสังกัด เป็นที่ตั้งศาลจังหวัดพิษณุโลกแผนกเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและสถานแรกรับในปัจจุบัน ทำให้พื้นที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้งานเหลือน้อยลง

ภาพประกอบ 5.13 แสดงกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม B

ภาพประกอบ 5.14 แสดงกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม B

ภาพประกอบ 5.15 โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก

ภาพประกอบ 5.16 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 2

ภาพประกอบ 5.17
ศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

ภาพประกอบ 5.18
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ภาพประกอบ 5.19
สถานแรกรับเด็กและเยาวชนจังหวัด

ภาพประกอบ 5.20
ศาลจังหวัดพิษณุโลก

ภาพประกอบ 5.21
ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 9

ภาพประกอบ 5.22
สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 9

ภาพประกอบ 5.23
บ้านพักข้าราชการบริเวณ ต.หัวรอ

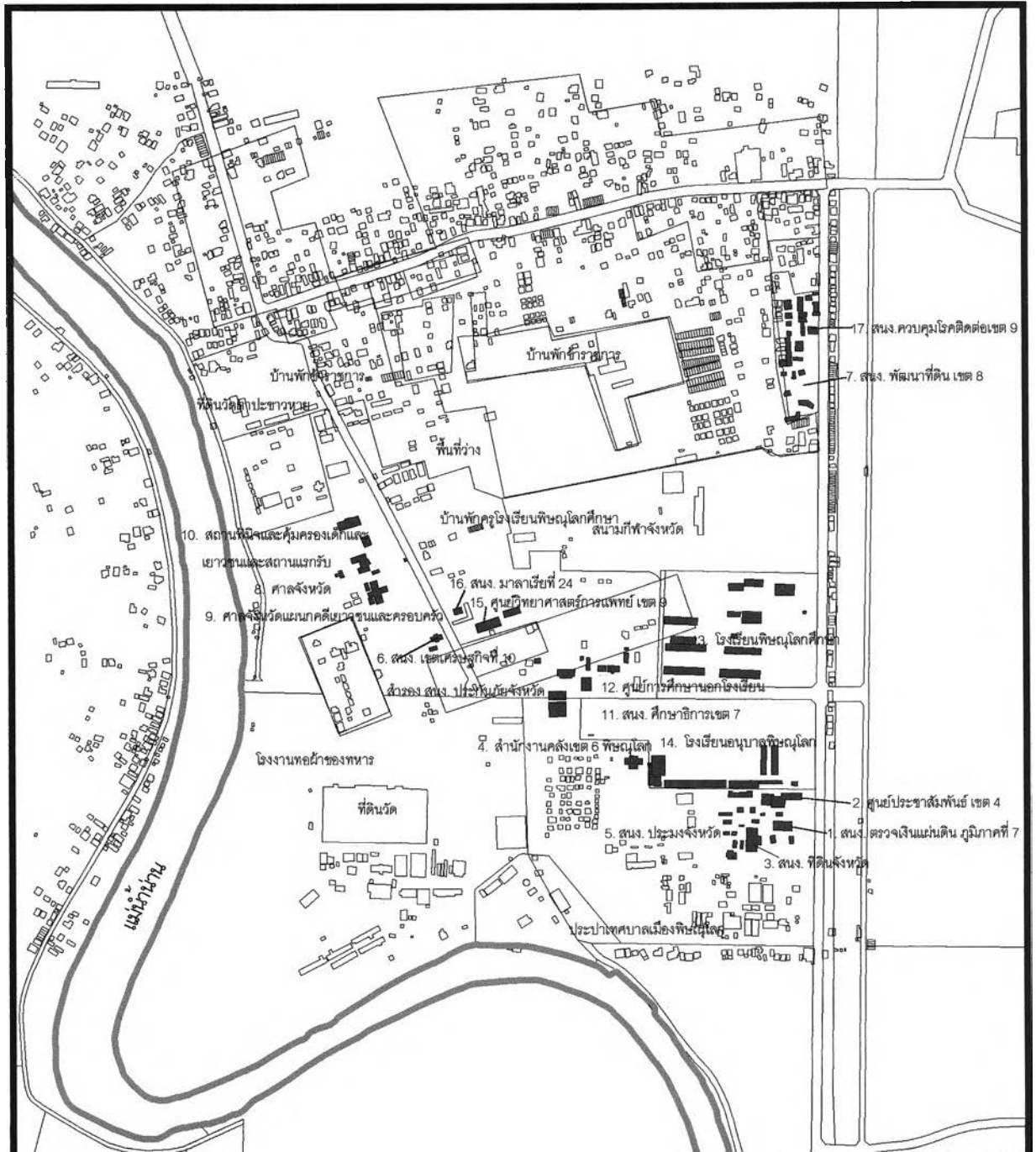

ภาพประกอบ 5.24
บริเวณตลาด ต.หัวรอ

ที่มา: โดยผู้ศึกษา, มิถุนายน : 2546

ตารางที่ 5.2 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณข้างเคียงสนามกีฬาจังหวัดพิษณุโลก(ห้วยรอ)

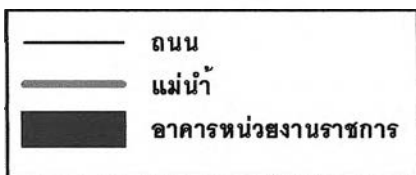
ชื่อหน่วยงานราชการ	ที่ตั้ง
สำนักนายกรัฐมนตรี	
1. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬาจังหวัด
2. ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 4	"
กระทรวงมหาดไทย	
3. สำนักงานที่ดินจังหวัด	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬาจังหวัด
กระทรวงการคลัง	
4. สำนักงานคลังเขต 6 พิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬาจังหวัด
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
5. สำนักงานประมงจังหวัด	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬาจังหวัด
6. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขตเกษตรเศรษฐกิจที่ 10 จังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนามกีฬาจังหวัด
7. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8	"
กระทรวงยุติธรรม	
8. ศาลจังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนามกีฬาจังหวัด
9. ศาลจังหวัดพิษณุโลก แผนกเยาวชนและครอบครัว	"
10. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	"
กระทรวงศึกษาธิการ	
11. สำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนา - และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 7	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬา กลางจังหวัด
12. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของสนามกีฬา กลางจังหวัด
13. โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา	"
14. โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก	"
กระทรวงสาธารณสุข	
15. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 9 พิษณุโลก	ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนามกีฬาจังหวัด
16. หน่วยมาเลเรียที่ 24 พิษณุโลก	"
17. สำนักควบคุมโรคติดต่อเขต 9 พิษณุโลก	"

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิจญ์โลก

แผนที่ 5.2

แสดงที่ตั้งหน่วยงานราชการบริเวณสนามกีฬาจังหวัด ต.ห้วยรูด (กลุ่ม B)

ที่มา:จากการศึกษา

5.2.3. กลุ่ม C เป็นหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก

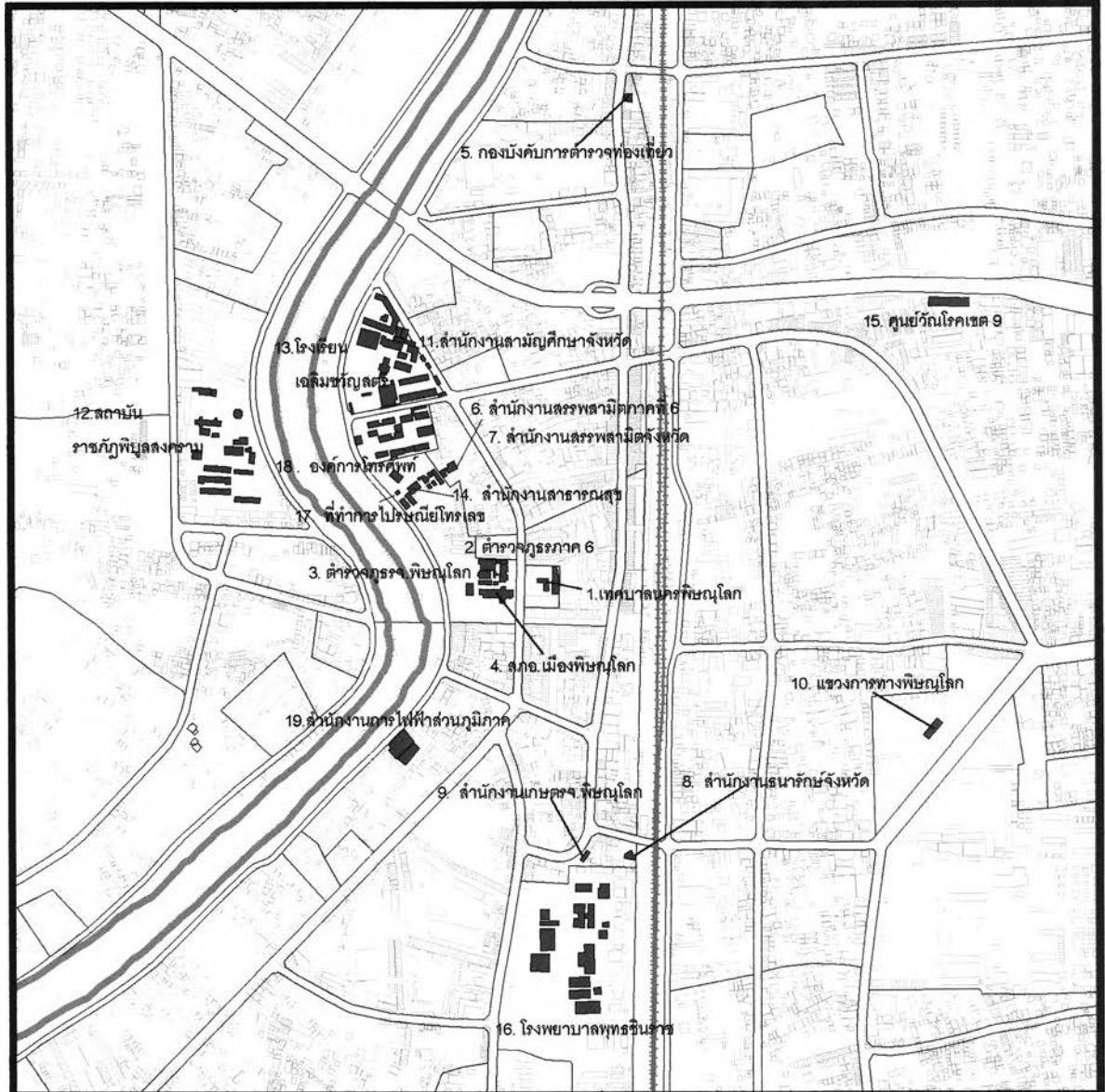
หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานทั้งหมดจำนวน 19 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่หลักด้านบริการประชาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 6 หน่วยงาน หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 12 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 หน่วยงาน และหน่วยงานในกลุ่มนี้เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 3 หน่วยงาน (ตารางที่ 5.3, แผนที่ 5.3)

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ตั้งอยู่ปะปนกับการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ที่ดินประเภทธุรกิจการค้าและที่พักอาศัย หน่วยงานราชการส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนถนนที่มีการจราจรจำนวนมาก และมีปัญหาการจราจรในบางช่วงเวลา

		
<p>ภาพประกอบ 5.25 โรงพยาบาลพุทธชินราช</p>	<p>ภาพประกอบ 5.26 สำนักงานธนารักษ์จังหวัดพิษณุโลก</p>	<p>ภาพประกอบ 5.27 สำนักงานเกษตร จังหวัดพิษณุโลก</p>
		
<p>ภาพประกอบ 5.28 สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก</p>	<p>ภาพประกอบ 5.29 อนุสาวรีย์พระบรมจักรีฯ หน้าเทศบาลฯ</p>	<p>ภาพประกอบ 5.30 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว</p>
		
<p>ภาพประกอบ 5.31 สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม</p>	<p>ภาพประกอบ 5.32 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก</p>	<p>ภาพประกอบ 5.33 สำนักงานองค์การโทรศัพท์</p>

ตารางที่ 5.3 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก (กลุ่ม C)

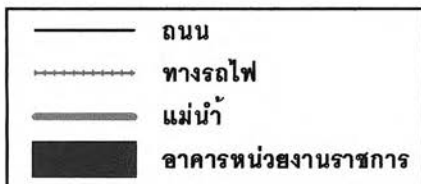
ชื่อหน่วยงานราชการ	ที่ตั้ง
กระทรวงมหาดไทย	
1. เทศบาลนครพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนบรมไตรโลกนาถ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
2. ตำรวจภูธรภาค 6	ตั้งอยู่ริมถนนนเรศวร
3. ตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก	"
4. ส.ภ.อ.เมืองพิษณุโลก	"
5. แผนก 11 กองกำกับ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	ตั้งอยู่ถนนเอกาทศรถู
การตรวจการคลัง	
6. สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 6	ตั้งอยู่ริมถนนประชาอุทิศ
7. สำนักงานสรรพสามิต จ.พิษณุโลก	"
8. สำนักงานธนารักษ์ จ.พิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนไสภาไท
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
9. สำนักงานเกษตร จ.พิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนเอกาทศรถู
กระทรวงคมนาคม	
10. แขวงการทางพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนรามเสวี
กระทรวงศึกษาธิการ	
11. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนพุทธบูชา
12. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม	ตั้งอยู่ริมถนนวังจันทร์
13. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	ตั้งอยู่ริมถนนพุทธบูชา
กระทรวงสาธารณสุข	
14. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	ตั้งอยู่ริมถนนอาทิตย์วงศ์
15. ศูนย์วันโรคเขต 9	ตั้งอยู่ริมถนนพิษณุโลกวัดโบสถ์
16. โรงพยาบาลพุทธชินราช	ตั้งอยู่ริมถนนเอกาทศรถู
รัฐวิสาหกิจ	
17. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	ตั้งอยู่ริมถนนพุทธบูชา
18. องค์การโทรศัพท์	ตั้งอยู่ริมถนนพุทธบูชา
19. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	ตั้งอยู่ถนนไสภาไท

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.3

แสดงที่ตั้งหน่วยงานราชการที่กระจายตัวอยู่ในตัวเมือง (กลุ่ม C)

200 0 200 400 Meters

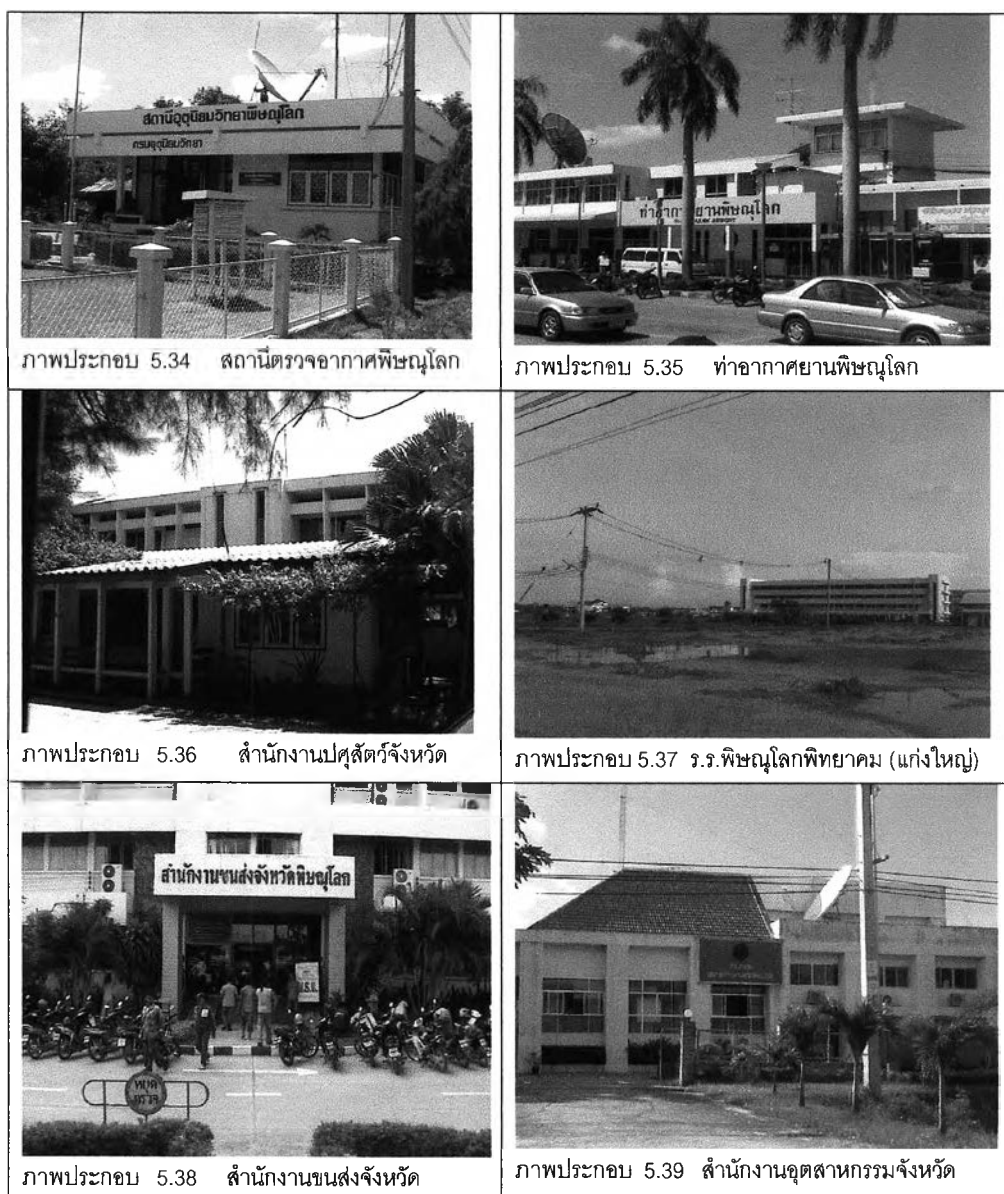

ที่มา:จากการศึกษา

5.2.4 กลุ่ม D หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมือง

หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานทั้งหมดจำนวน 16 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่หลักด้านบริการประชาชน เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 4 หน่วยงาน หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 11 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นจำนวน 1 หน่วยงาน และหน่วยงานในกลุ่มนี้เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 1 หน่วยงาน (ตารางที่ 5.4, แผนที่ 5.4)

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ตั้งปะปนกับการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย พื้นที่โล่งว่าง และพื้นที่เกษตรกรรมในแถบชานเมือง

ตารางที่ 5.4 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D)

รายชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31	ตั้งอยู่ริมถนนสายเลี่ยงเมือง บริเวณวัดจุฬามณี
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5	ตั้งอยู่ริมถนนสายพิษณุโลก-วังทอง
กระทรวงมหาดไทย	
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก	"
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 117
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม พิษณุโลก	ตั้งอยู่ถนนสายเลี่ยงเมือง
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	ตั้งอยู่ริมถนนสนามบิน
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก	ตั้งอยู่ถนนพิษณุโลก - นครสวรรค์
กระทรวงคมนาคม	
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา	ตั้งอยู่ริมถนนสนามบิน
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนสนามบิน
10. วิทยุการบินพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนสนามบิน
11. สำนักงานทางหลวง	ตั้งอยู่ถนนสายพิษณุโลก-วังทอง
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก	ตั้งอยู่ถนนสายเลี่ยงเมืองพิษณุโลก-อุตรดิตถ์
กระทรวงศึกษาธิการ	
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (แก่งใหญ่)	ตั้งอยู่ถนนสายเลี่ยงเมืองพิษณุโลก-สุโขทัย
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)	ตั้งอยู่ถนนสายเลี่ยงเมืองพิษณุโลก-สุโขทัย
กระทรวงอุตสาหกรรม	
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	ตั้งอยู่ริมถนนพิษณุโลก - หล่มสัก
ทบวงมหาวิทยาลัย	
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร	ตั้งอยู่ริมถนนสายพิษณุโลก-นครสวรรค์

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.4

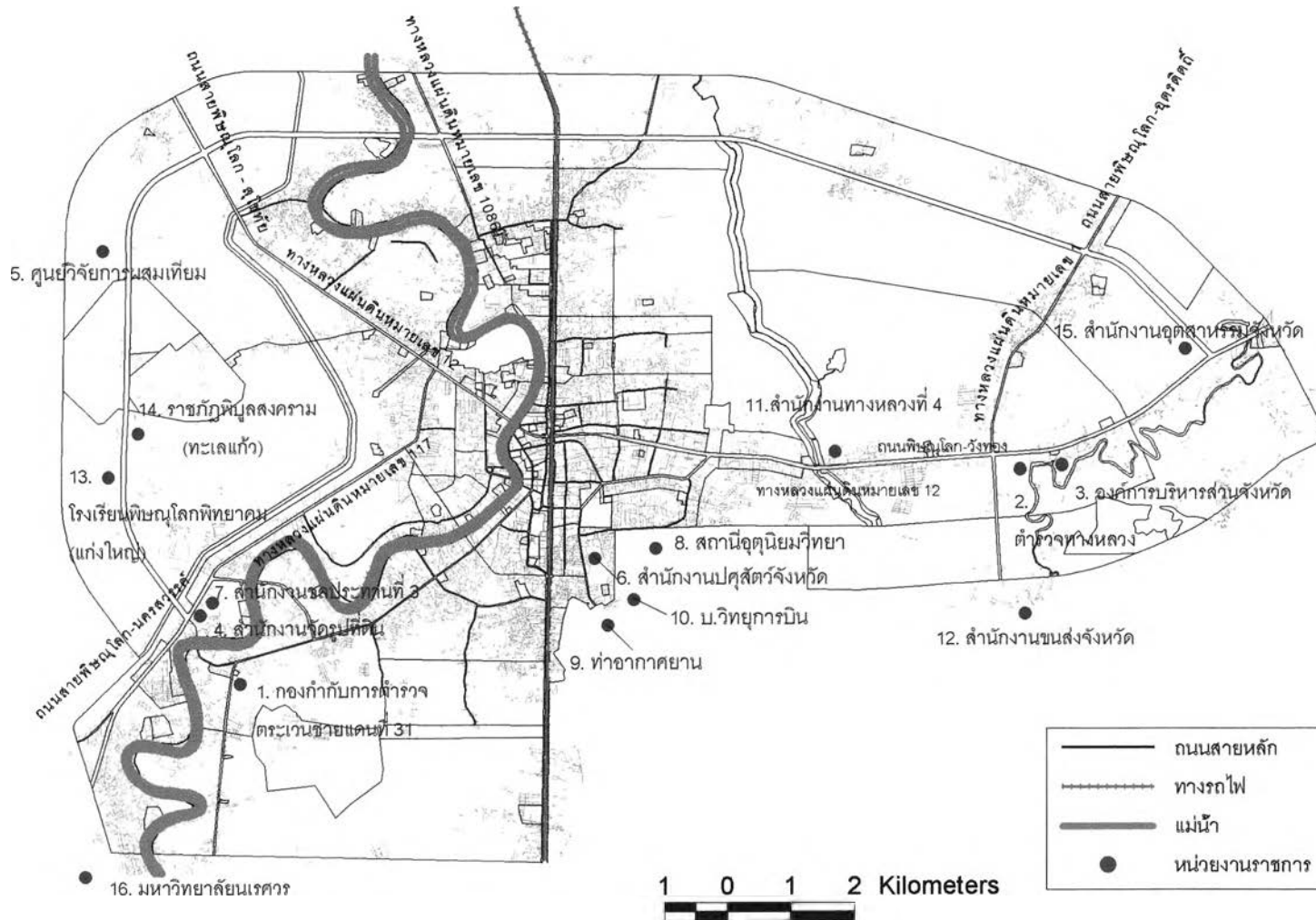
แสดงที่ตั้งหน่วยงานราชการ
ที่กระจายตัวอยู่ในบริเวณชานเมือง (กลุ่ม D)

สัญลักษณ์

1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม จ.พิษณุโลก
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก
10. วิทยุการบินพิษณุโลก
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (แก่งใหญ่)
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร

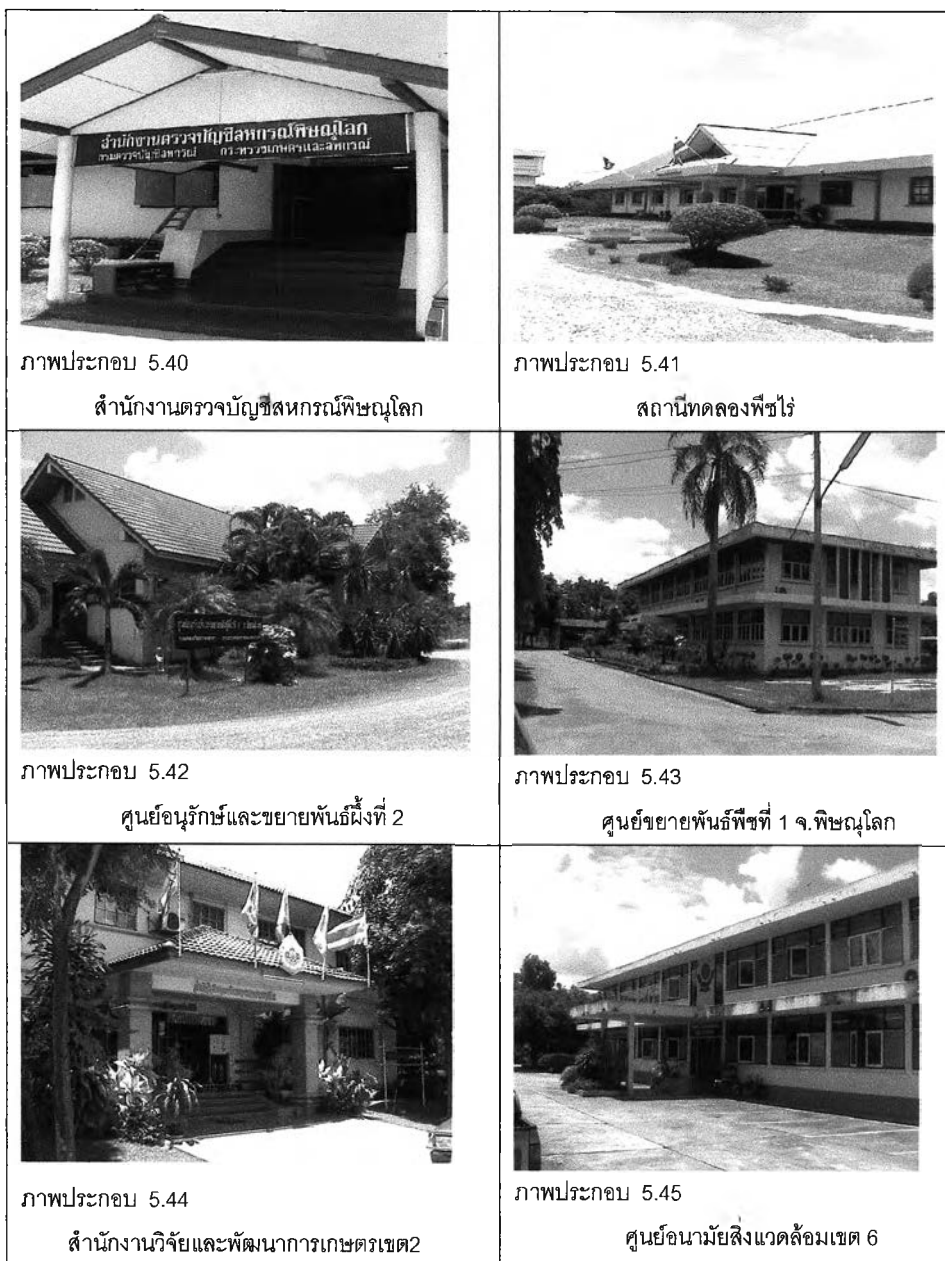

ที่มา : จากการศึกษา

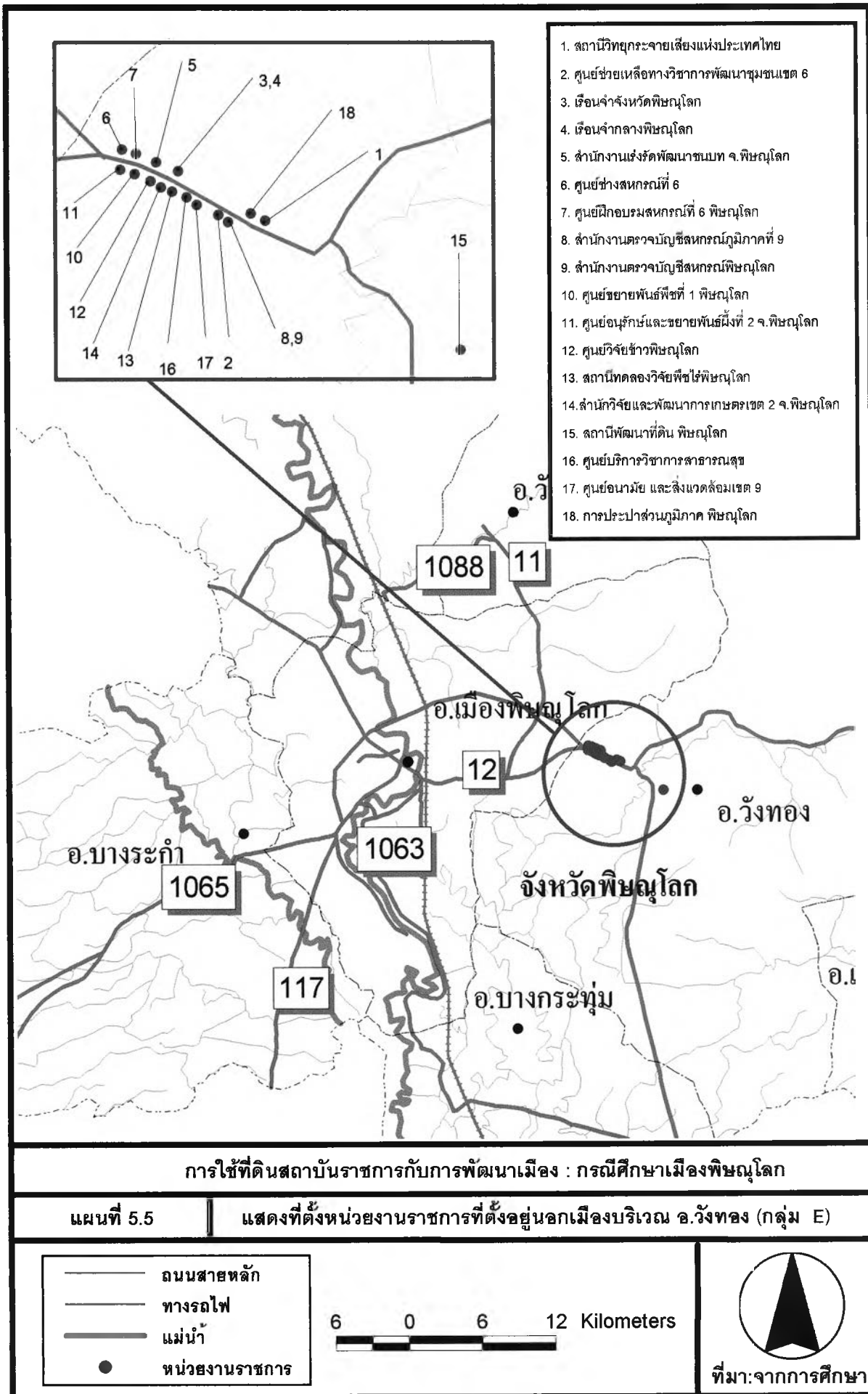
5.2.5 กลุ่ม E หน่วยงานราชการที่ตั้งรวมกลุ่มอยู่นอกเมืองพิษณุโลก บริเวณ ต.วังทอง อ.วังทอง

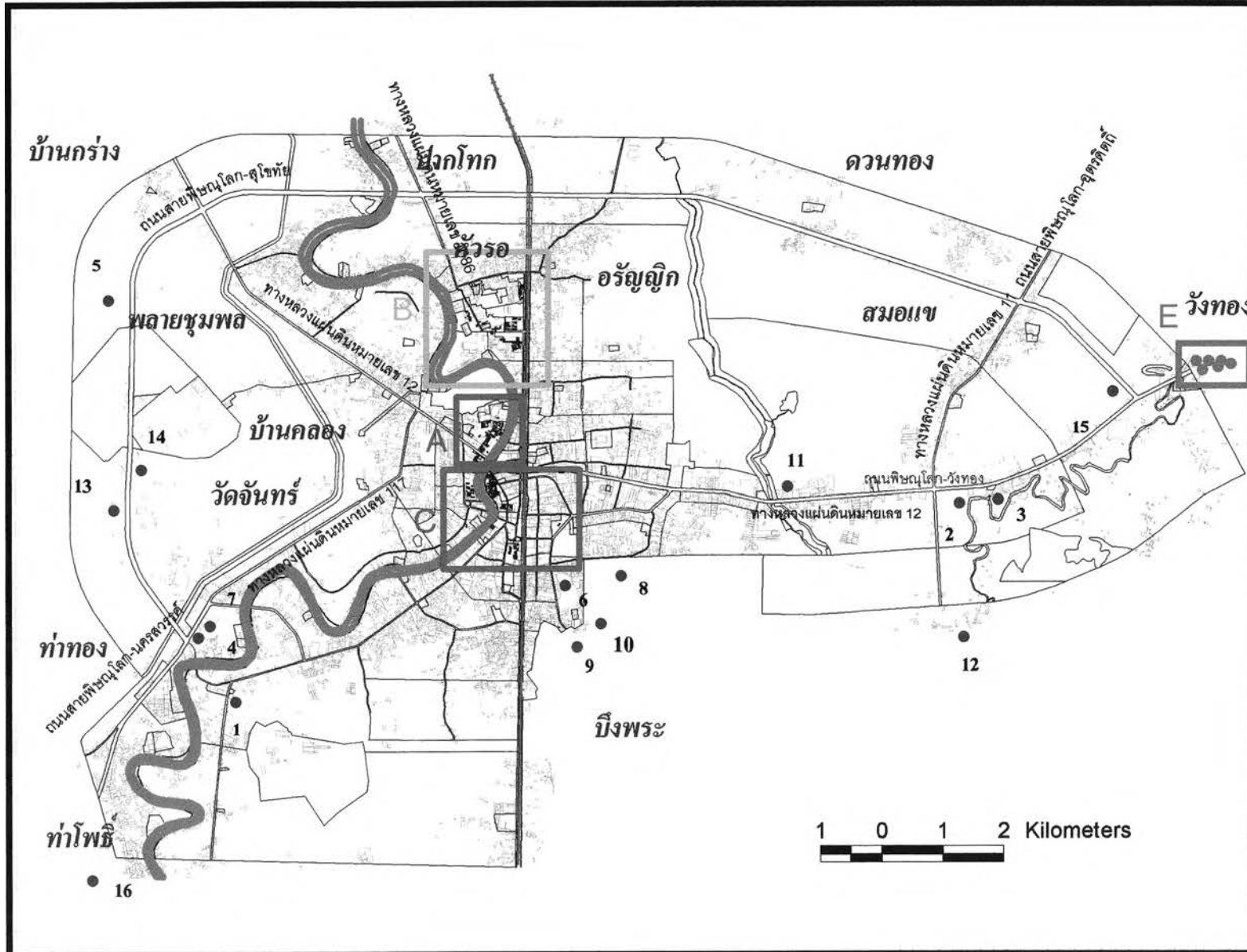
หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ เกือบทั้งหมดตั้งอยู่ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ทุ่งเขาสมอแครง บริเวณริมถนนทางหลวงหมายเลข 12 ช่วงพิษณุโลก-วังทอง ในเขตอ.วังทอง ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทั้งหมดจำนวน 18 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ทำหน้าที่หลักด้านปฏิบัติการ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางจำนวน 15 หน่วยงาน หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 3 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 หน่วยงาน หน่วยงานราชการกลุ่มนี้ตั้งอยู่ปะปนกับการใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัยเบาบางมาก และพื้นที่เกษตรกรรม

ตารางที่ 5.5 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง (กลุ่ม E)

ชื่อหน่วยงานราชการ	ที่ตั้ง
สำนักนายกรัฐมนตรี	
1. สถานีวิทยุกระจายเสียง	ตั้งอยู่เป็นกลุ่มบนพื้นที่
กระทรวงมหาดไทย	สาธารณะประโยชน์ทุ่งสมอแกลง
2. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ พัฒนาชุมชน เขต 6	ริมถนนสายพิษณุโลก - วังทอง
3. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก	ในเขตอำเภอวังทอง
4. เรือนจำกลางพิษณุโลก	"
5. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	"
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
6. ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	"
7. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	"
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9	"
9. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จังหวัดพิษณุโลก	"
10. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จ.พิษณุโลก	"
11. ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชที่ 2 จ.พิษณุโลก	"
12. ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก	"
13. สถานีทดลองพืชไร่พิษณุโลก	"
14. สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2	"
15. สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก	ตั้งอยู่ริมถนนมิตรภาพ
กระทรวงสาธารณสุข	
16. ศูนย์บริการวิชาการสาธารณสุข	ตั้งอยู่บนพื้นที่ ริมถนนสายพิษณุโลก-วังทอง
17. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 9	"
รัฐวิสาหกิจ	
18. การประปาส่วนภูมิภาค พิษณุโลก	ตั้งอยู่บนพื้นที่ ริมถนนสายพิษณุโลก-วังทอง

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.6

แสดงที่ตั้งหน่วยงานราชการ
ที่กระจายตัวอยู่ในเมืองพิษณุโลก

- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ
- เขตผังเมืองรวม
- หน่วยงานราชการ
กลุ่ม D
- หน่วยงานราชการ
กลุ่ม E

ที่มา : จากการศึกษา

5.3 ที่ตั้งและการกระจายตัวของหน่วยงานตามสังกัดกระทรวงและตามลักษณะสายงาน

หน่วยงานราชการที่ทำการศึกษาทั้งหมดในเมืองพิษณุโลก แบ่งเป็นหน่วยงานราชการ 15 สังกัดกระทรวง ได้แก่ 1. สำนักนายกรัฐมนตรี 2. กระทรวงมหาดไทย 3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 4. กระทรวงกลาโหม 5. กระทรวงการคลัง 6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 7. กระทรวงคมนาคม 8. กระทรวงพาณิชย์ 9. กระทรวงยุติธรรม 10. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 11. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 12. กระทรวงศึกษาธิการ 13. กระทรวงสาธารณสุข 14. กระทรวงอุตสาหกรรม 15. รัฐวิสาหกิจ

โดยสังกัดกระทรวงที่มีหน่วยงานราชการมากที่สุด คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีจำนวนหน่วยงาน 22 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 20.95 ของหน่วยงานราชการทั้งหมด รองลงมาได้แก่ กระทรวงมหาดไทย มีจำนวน 14 หน่วยงาน (ร้อยละ 13.33) กระทรวงยุติธรรม จำนวน 10 หน่วยงาน (ร้อยละ 9.52) ตามลำดับ โดยกระทรวงที่มีหน่วยงานในสังกัดน้อยที่สุด คือกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม มีจำนวนเพียงสังกัดกระทรวงละ 1 หน่วยงาน (ภาคผนวก ก ตารางที่ 5.32)

สำหรับสายงานตามภาพรวมโครงสร้างส่วนราชการตามแผนงาน โดยกองพัฒนาระบบงานและการบริหาร สำนักงบประมาณ สามารถสรุป สายงานตามนโยบายและแผนงาน ได้เป็น 12 สายงาน ได้แก่ 1. ด้านการเกษตร 2. ด้านการอุตสาหกรรมและการเหมืองแร่ 3. ด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร 4. ด้านการพาณิชย์และการท่องเที่ยว 5. ด้านการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการศึกษา 7. ด้านการสาธารณสุข 8. ด้านการบริการสังคม 9. ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ 10. ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน 11. ด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ และ 12. ด้านการข้าราชการ

โดยสายงานที่มีมากที่สุดของหน่วยงานราชการในเมืองพิษณุโลก คือสายงานด้านการบริการสังคม มีจำนวน 24 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 22.86 ของหน่วยงานราชการทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สายงานด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ มีจำนวน 23 หน่วยงาน (ร้อยละ 21.90), สายงานด้านการเกษตร มีจำนวน 16 หน่วยงาน (ร้อยละ 15.24), ด้านการศึกษา มีจำนวน 10 หน่วยงาน (ร้อยละ 9.52), ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน มีจำนวน 9 หน่วยงาน (ร้อยละ 8.57), ด้านการสาธารณสุข มีจำนวน 6 หน่วยงาน (ร้อยละ 5.71), ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ ด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร มีจำนวน 5

หน่วยงาน (ร้อยละ 4.76), ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ มีจำนวน 4 หน่วยงาน (ร้อยละ 3.81), ด้านการพาณิชย์และการท่องเที่ยว มีจำนวน 2 หน่วยงาน (ร้อยละ 1.90) และงานด้านการอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ มีจำนวน 1 หน่วยงาน (ร้อยละ 0.95)

เมื่อพิจารณาสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการ ตามกลุ่มที่ตั้งและการกระจายตัว ทั้ง 5 กลุ่มตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

5.3.1 กลุ่ม A หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด พิษณุโลกและบริเวณใกล้เคียง

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีหน่วยงานราชการ 37 หน่วยงาน ประกอบไปด้วยหน่วยงาน ทั้งหมด 10 สังกัดกระทรวง มีกระทรวงมากที่สุดในกลุ่มที่ทำการศึกษา ทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงกลาโหม, กระทรวงการคลัง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงยุติธรรม, กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกระทรวงศึกษาธิการ

โดยสังกัดกระทรวงที่มีจำนวนหน่วยงานมากที่สุดในกลุ่มนี้ คือ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงยุติธรรม มีจำนวน หน่วยงาน 7 หน่วยงาน เท่ากัน รองลงมาได้แก่ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีจำนวน 5 หน่วยงาน, กระทรวงการคลังและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีจำนวน 4 หน่วยงาน ตามลำดับ เป็นต้น (ตารางที่ 5.8)

สำหรับสายงานของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีจำนวนทั้งหมด 8 สายงาน โดยเป็นสายงานด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ 12 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 32.43 ของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริการสังคม มีจำนวน 11 หน่วยงาน (ร้อยละ 29.73) ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน มีจำนวน 3 หน่วยงาน (ร้อยละ 8.11) ด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านการพาณิชย์และการท่องเที่ยว ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีสายงานละ 2 หน่วยงาน (ร้อยละ 5.41) ตามลำดับ หน่วยงานราชการในกลุ่ม A นี้ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง 13 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค 24 หน่วยงาน (แผนที่ 5.7)

หน่วยงานราชการในกลุ่ม A มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวง มากที่สุด 10 หน่วยงานและมีสายงาน 8 สายงาน เป็นที่น่าสังเกตว่า หน่วยงานบางกระทรวงได้ตั้งอยู่รวมกัน เช่น สำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัด ตั้งรวมอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน ด้านถนนวัง

ตารางที่ 5.6 แสดงสีที่ใช้แทนสังกัดกระทรวง

สังกัดหน่วยงาน	สีที่ใช้แสดง
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	
2. กระทรวงมหาดไทย	
3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
4. กระทรวงกลาโหม	
5. กระทรวงการคลัง	
6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
7. กระทรวงคมนาคม	
8. กระทรวงพาณิชย์	
9. กระทรวงยุติธรรม	
10. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	
11. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี- และสิ่งแวดล้อม	
12. กระทรวงศึกษาธิการ	
13. กระทรวงสาธารณสุข	
14. กระทรวงอุตสาหกรรม	
15. รัฐวิสาหกิจ	

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.7 แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสายงาน

สายงานตามนโยบาย	พื้นผิวที่ใช้
1. ด้านการเกษตร	
2. ด้านการอุตสาหกรรมและเหมืองแร่	
3. ด้านการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	
4. ด้านการพาณิชย์และการท่องเที่ยว	
5. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
6. ด้านการศึกษา	
7. ด้านการสาธารณสุข	
8. ด้านการบริการสังคม	
9. ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ	
10. ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน	
11. ด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ	
12. ด้านสิ่งแวดล้อม	

ที่มา : จากการศึกษา

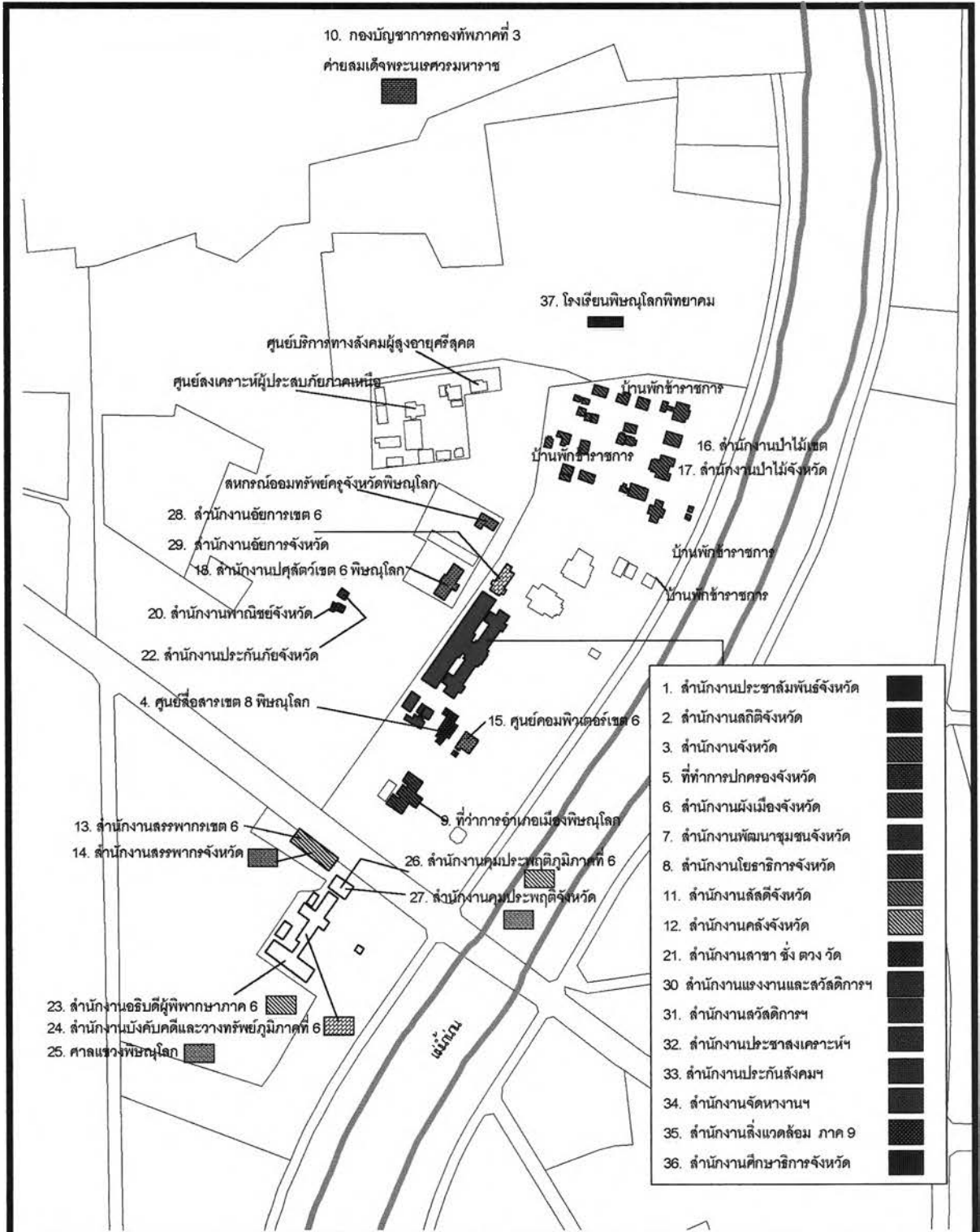
ตารางที่ 5.8 แสดงสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลาง (กลุ่มA)

ชื่อหน่วยงานราชการ	แสดงสังกัด-สายงาน
สำนักนายกรัฐมนตรี	
1. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	
2. สำนักงานสถิติจังหวัด	
กระทรวงมหาดไทย	
3. สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก	
4. ศูนย์สื่อสารเขต 8 พิษณุโลก	
5. ที่ทำการปกครองจังหวัด	
6. สำนักงานผังเมืองจังหวัด	
7. สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัด	
8. สำนักงานโยธาธิการ	
9. ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก	
กระทรวงกลาโหม	
10. กองบัญชาการ กองทัพบกที่ 3 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	
11. สำนักงานสัสดีจังหวัด	
กระทรวงการคลัง	
12. สำนักงานคลังจังหวัด	
13. สำนักงานสรรพากรเขต 6	
14. สำนักงานสรรพากรจ.พิษณุโลก	
15. ศูนย์คอมพิวเตอร์เขต 6	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
16. สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก	
17. สำนักงานป่าไม้จังหวัดพิษณุโลก	
18. สำนักงานปศุสัตว์เขต 6 พิษณุโลก	
19. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จ.พิษณุโลก	
กระทรวงพาณิชย์	
20. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก	
21. สำนักงานสาขา ช้าง ตวง วัด เขต 1-4 พิษณุโลก	
22. สำนักงานประกันภัย จ.พิษณุโลก	

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

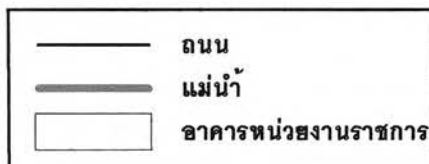
ชื่อหน่วยงานราชการ	แสดงสังกัด-สายงานงาน
กระทรวงยุติธรรม	
23. สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 6	
24. สำนักงานบังคับคดี และวางทรัพย์ภูมิภาคที่ 6	
25. ศาลแขวงพิษณุโลก	
26. สำนักงานคุมประพฤติ ภาค 6	
27. สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดพิษณุโลก	
28. สำนักงานอัยการเขต 6	
29. สำนักงานอัยการจังหวัด	
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	
30. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม	
31. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - จังหวัดพิษณุโลก	
32. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก	
33. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพิษณุโลก	
34. สำนักงานจัดหางานจังหวัดพิษณุโลก	
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
35. สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 9	
กระทรวงศึกษาธิการ	
36. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	
37. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิชญะโลก

แผนที่ 5.7

แสดงสังกัดและสายงานหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดกลุ่ม A

ที่มา : จากการศึกษา

จันทร์ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ 6 ศาลแขวง พิษณุโลก สำนักงานคุมประพฤติ ตั้งอยู่ร่วมกันบริเวณถนนสิงห์วัฒน์

ส่วนบริเวณอาคารศาลากลางจังหวัด มีหน่วยงานราชการ ที่ตั้งในอาคาร ศาลากลางทั้งหมด จำนวน 17 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยมากที่สุด จำนวน 6 หน่วยงาน รองลงมาได้แก่ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จำนวน 5 หน่วยงาน นอกนั้นเป็นหน่วยงานสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม, กระทรวงการคลัง, กระทรวงพาณิชย์, กระทรวงวิทยาศาสตร์, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงละ 1 หน่วยงาน โดยเป็นสายงานด้านการบริการสังคมมากที่สุด 7 หน่วยงาน รองลงมาเป็นงานด้านบริหารงานทั่วไปของรัฐ จำนวน 6 หน่วยงาน (แผนที่ 5.7)

5.3.2 กลุ่ม B หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณข้างเคียงสนามกีฬา จังหวัดพิษณุโลก ต.หัวรอ

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานราชการ 17 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง 7 สังกัด ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงการคลัง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงยุติธรรม, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงสาธารณสุข,

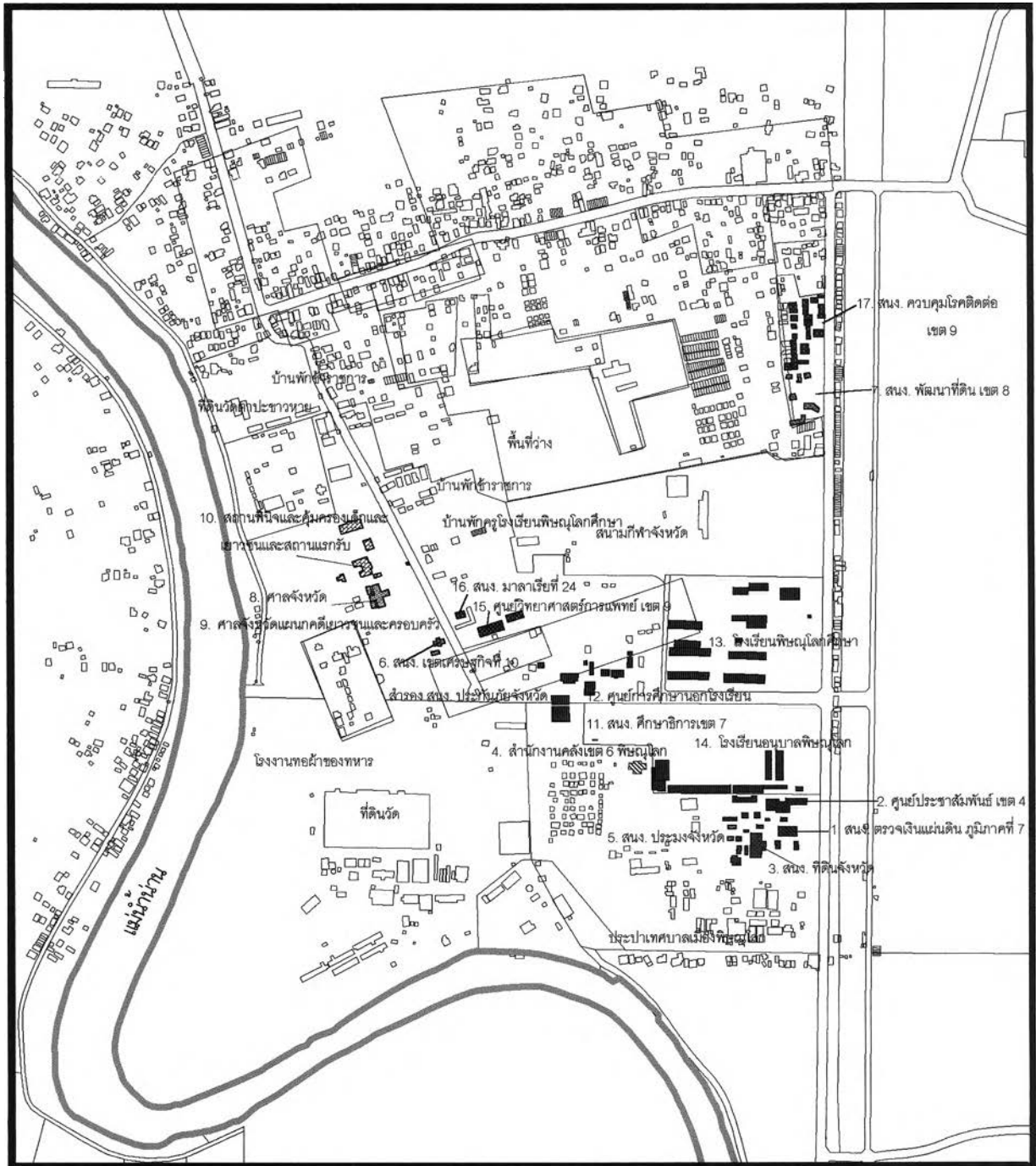
โดยกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนหน่วยงานมากที่สุด 4 หน่วยงาน รองลงมา คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงยุติธรรมและ กระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนกระทรวงละ 3 หน่วยงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 หน่วยงาน, กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลัง จำนวนกระทรวงละ 1 หน่วยงาน

สายงานของหน่วยงานราชการในกลุ่ม B นี้ มีสายงานทั้งหมด 7 สายงาน โดยมีสายงาน ด้านการศึกษา และด้านการบริการสังคม มากที่สุด มีจำนวนสายงานละ 4 หน่วยงาน (ร้อยละ 23.53 ของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้), งานด้านการเกษตร จำนวน 3 หน่วยงาน (ร้อยละ 17.65), งานด้านสาธารณสุข และด้านบริหารงานทั่วไปของรัฐ จำนวน 2 หน่วยงาน และสายงานด้านวิทยาศาสตร์ และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน สายงานละ 1 หน่วยงาน ตามลำดับ (ภาคผนวก ก ตารางที่ 5.34.)

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 9 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 8 หน่วยงาน

ตารางที่ 5.9 แสดงสังกัดและสายงานหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณข้างเคียงสนามกีฬา
จังหวัดพิษณุโลก ต.หัวรอ(กลุ่ม B)

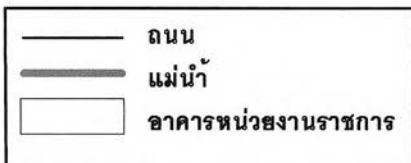
ชื่อหน่วยงานราชการ	แสดงสังกัด-หน่วยงาน
สำนักงานนายกรัฐมนตรี	
1. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก	
2. ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 4	
กระทรวงมหาดไทย	
3. สำนักงานที่ดินจังหวัด	
กระทรวงการคลัง	
4. สำนักงานคลังเขต 6 พิษณุโลก	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
5. สำนักงานประมงจังหวัด	
6. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขตเกษตรเศรษฐกิจที่ 10 จังหวัดพิษณุโลก	
7. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8	
กระทรวงยุติธรรม	
8. ศาลจังหวัดพิษณุโลก	
9. ศาลจังหวัดพิษณุโลก แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	
10. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	
กระทรวงศึกษาธิการ	
11. สำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 7	
12. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	
13. โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา	
14. โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก	
กระทรวงสาธารณสุข	
15. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 9	
16. หน่วยมาเลเรียที่ 24 พิษณุโลก	
17. สำนักควบคุมโรคติดต่อเขต 9 พิษณุโลก	

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.8

แสดงสังกัดและสายงานหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณสนามกีฬาจังหวัด (กลุ่ม B)

ที่มา : จากการศึกษ

5.3.3 กลุ่ม C หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีจำนวนหน่วยงาน 19 หน่วยงาน โดยประกอบไปด้วยหน่วยงานราชการ 8 สังกัดกระทรวง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงการคลัง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงคมนาคม, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงสาธารณสุข และรัฐวิสาหกิจ (ตารางที่ 5.10)

โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีจำนวน 4 หน่วยงาน, กระทรวงการคลัง จำนวน 3 หน่วยงาน, กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 3 หน่วยงาน, รัฐวิสาหกิจ 3 หน่วยงาน, สำหรับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงการคลัง มีจำนวนกระทรวงละ 1 หน่วยงาน (แผนที่ 5.9)

สายงานของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีจำนวน 7 สายงาน โดยมีสายงานด้านการบริการสังคม มีจำนวนหน่วยงานมากที่สุด 6 หน่วยงาน (ร้อยละ 31.58 ของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้) รองลงมา คือ สายงานด้านการศึกษา, ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน, ด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ มีสายงานละ 3 หน่วยงาน (ร้อยละ 15.79) ด้านสาธารณสุขและด้านการเกษตร มีสายงานละ 2 หน่วยงาน (ร้อยละ 11.76) ตามลำดับ

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 6 หน่วยงาน หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 12 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 หน่วยงาน

5.3.4 กลุ่ม D หน่วยงานราชการที่กระจายอยู่บริเวณชานเมือง

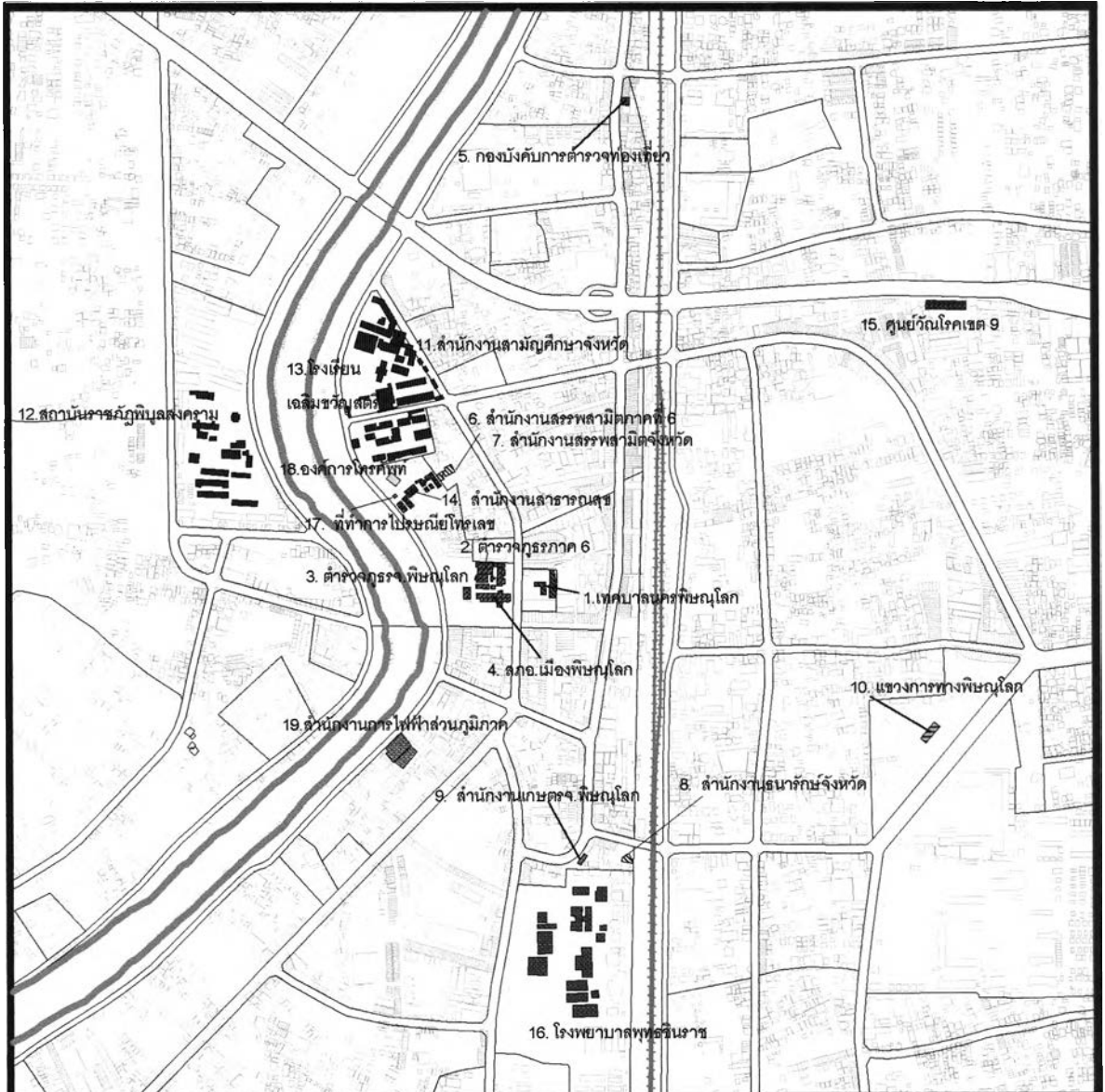
หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีหน่วยงาน 16 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการ 7 สังกัด ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงคมนาคม, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงอุตสาหกรรม และทบวงมหาวิทยาลัย

โดยสังกัดกระทรวงคมนาคม มีหน่วยงานมากที่สุดจำนวน 5 หน่วยงาน รองลงมาได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 4 หน่วยงาน, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตารางที่ 5.10 แสดงสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในตัวเมือง
พิษณุโลก (กลุ่ม C)

ชื่อหน่วยงานราชการ	แสดงสังกัด-สายงาน
กระทรวงมหาดไทย	
1. เทศบาลนครพิษณุโลก	
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
2. ตำรวจภูธรภาค 6	
3. ตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก	
4. สภอ.เมืองพิษณุโลก	
5. แผนก 11 กองกำกับ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	
การตรวจการคลัง	
6. สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 6	
7. สำนักงานสรรพสามิต จ.พิษณุโลก	
8. สำนักงานธนารักษ์ จ.พิษณุโลก	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
9. สำนักงานเกษตร จ.พิษณุโลก	
กระทรวงคมนาคม	
10. แขวงทางหลวงพิษณุโลก	
กระทรวงศึกษาธิการ	
11. สำนักงานสามัญศึกษาจ.พิษณุโลก	
12. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม	
13. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	
กระทรวงสาธารณสุข	
14. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	
15. ศูนย์วิจัยโรคเขต 9	
16. โรงพยาบาลพุทธชินราช	
รัฐวิสาหกิจ	
17. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	
18. องค์การโทรศัพท์	
19. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พิษณุโลก	

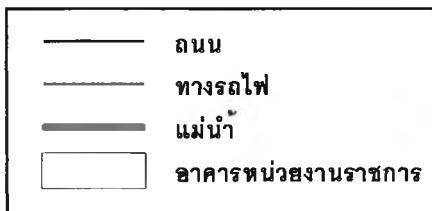

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพนมเปญ

แผนที่ 5.9

แสดงสังกัดและสายงานหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C)

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.11 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D)

รายชื่อหน่วยงาน	แสดงสังกัด-หน่วยงาน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31	
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5	
กระทรวงมหาดไทย	
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก	
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม พิษณุโลก	
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก	
กระทรวงคมนาคม	
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา	
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก	
10. วิทยุการบินพิษณุโลก	
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4	
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก	
กระทรวงศึกษาธิการ	
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม(2)	
14. ราชภัฏพิบูลสงครามวิทยาเขตทะเลแก้ว	
กระทรวงอุตสาหกรรม	
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
ทบวงมหาวิทยาลัย	
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร	

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.10

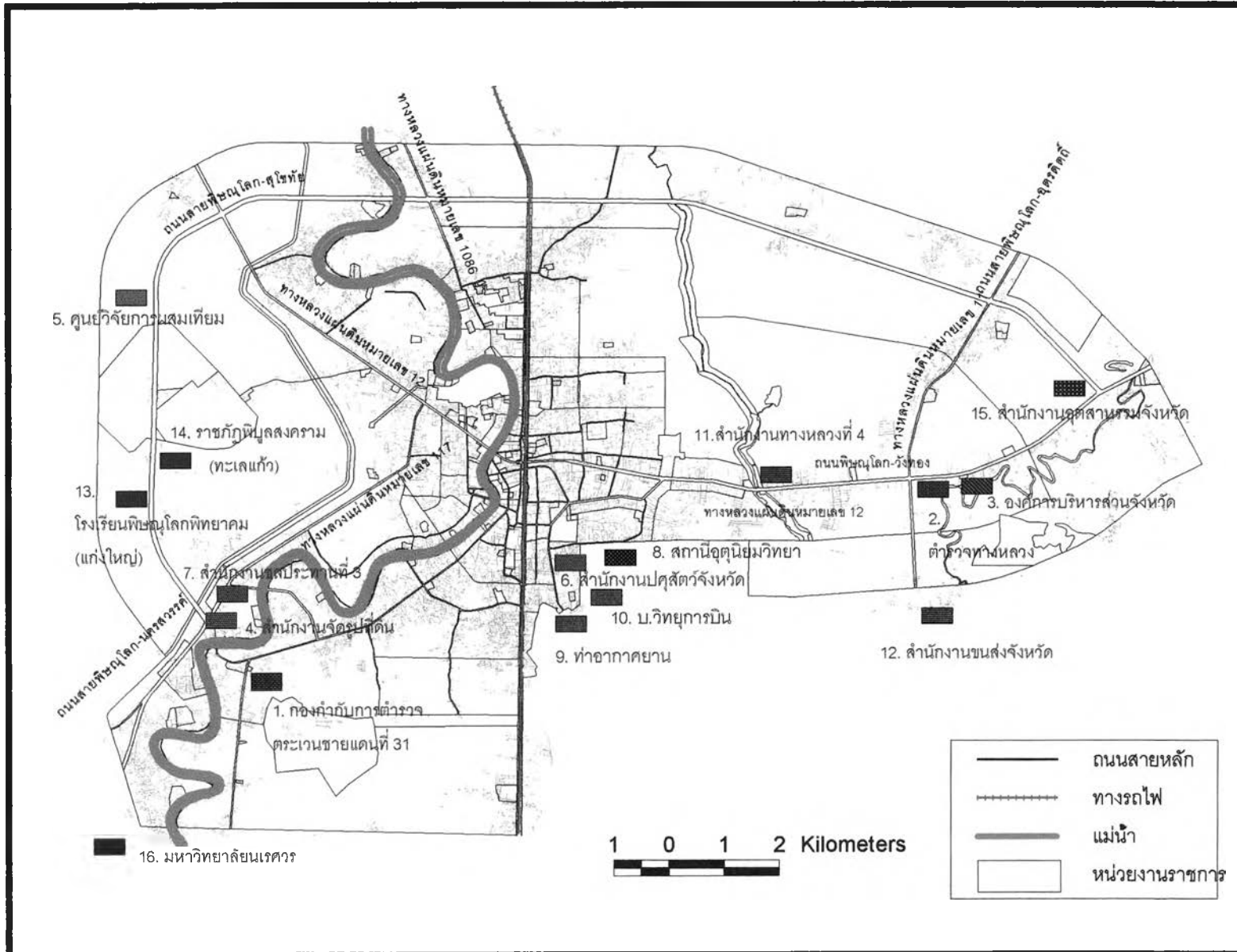
แสดงสังกัดและสายงาน
หน่วยงานราชการในกลุ่ม D

สัญลักษณ์

1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก
5. ศูนย์วิจัยการสมเทียม จ.พิษณุโลก
6. สำนักงานปลัดจังหวัดพิษณุโลก
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก
8. สถานีอุดมวิทยา
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก
10. วิทยุการบินพิษณุโลก
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (แก่งใหญ่)
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
16. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ที่มา : จากการศึกษา

และกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงละ 2 หน่วยงาน, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงอุตสาหกรรม, ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนกระทรวงละ 1 หน่วยงาน ตามลำดับ

สายงานของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีจำนวนสายงาน 8 สายงาน โดยสายงานด้านเกษตรและด้านการคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร มีจำนวนหน่วยงานมากที่สุด คือจำนวน สายงานละ 4 หน่วยงาน(ร้อยละ 28.57 ของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้) นอกนั้น เป็นงานด้านอุตสาหกรรมและเหมืองแร่, ด้านวิทยาศาสตร์, ด้านด้านการศึกษา, ด้านการบริการสังคม, ด้านการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ และด้านการบริหารงานทั่วไปของรัฐ มีสายงานละ 1 หน่วยงาน (ร้อยละ 7.14) ตามลำดับ

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 4 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 11 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 หน่วยงาน (แผนที่ 5.10.)

5.3.5 กลุ่ม E หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ มีหน่วยงานทั้งหมด 18 หน่วยงาน ประกอบด้วยหน่วยงานราชการ 5 สังกัดกระทรวง ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงสาธารณสุข และรัฐวิสาหกิจ

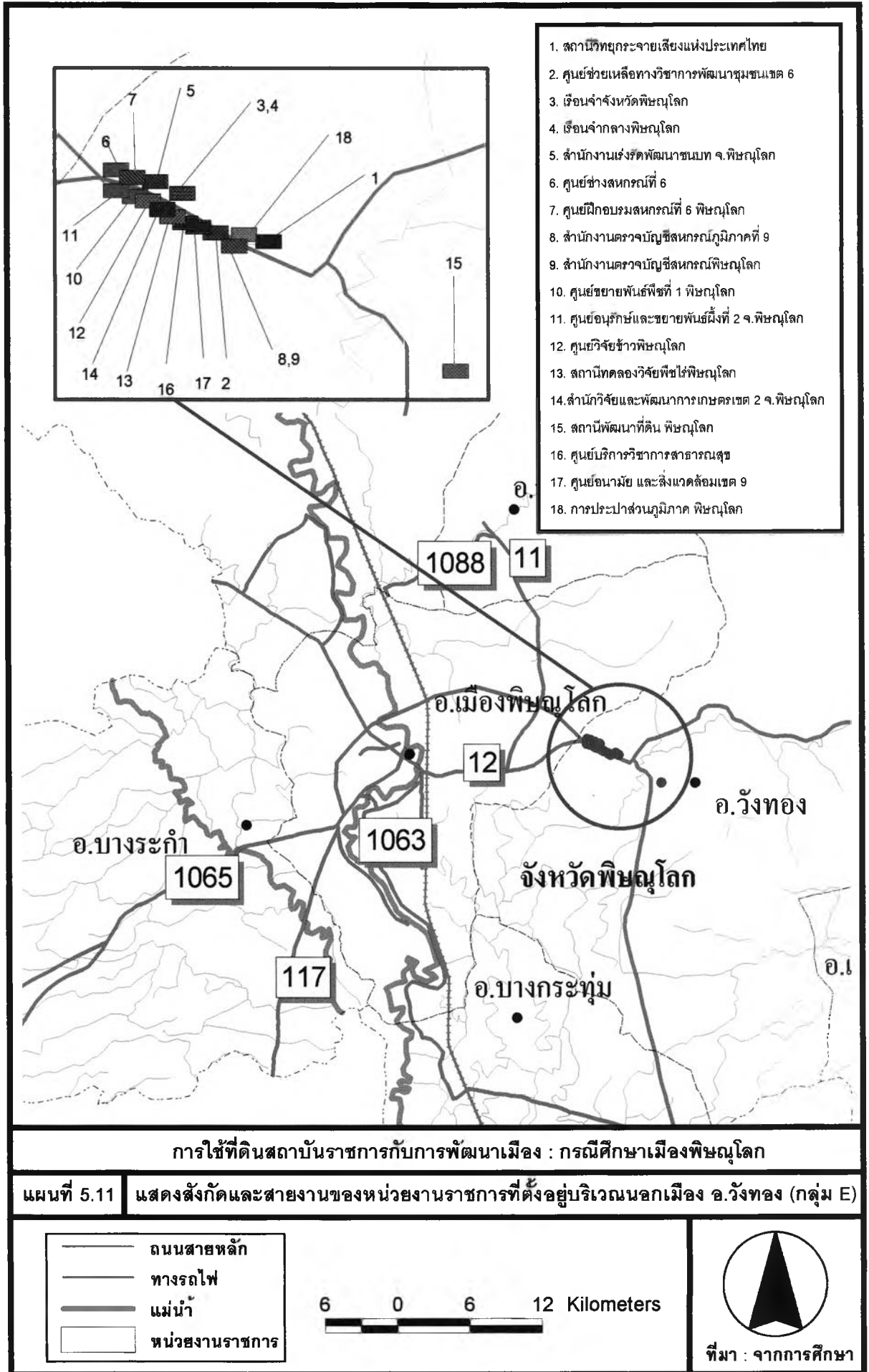
โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน่วยงานมากที่สุด จำนวน 10 หน่วยงาน รองลงมาคือ กระทรวงมหาดไทย จำนวน 4 หน่วยงาน, กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 2 หน่วยงาน, สำนักงานรัฐมนตรีและรัฐวิสาหกิจ มีสังกัดกระทรวงละ 1 หน่วยงาน

สายงานของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้มีจำนวนทั้งหมด 6 สายงาน โดยสายงานที่มีมากที่สุด คือ สายงานด้านการเกษตร จำนวน 6 หน่วยงาน (ร้อยละ 33.3 ของหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้), งานด้านบริหารงานทั่วไปของรัฐ จำนวน 5 หน่วยงาน (ร้อยละ 27.78) งานด้านการสาธารณสุข, ด้านบริการสังคม, ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน มีสายงานละ 2 หน่วยงาน (ร้อยละ 5.56) และสายงานด้านวิทยาศาสตร์ มี 1 หน่วยงาน (ร้อยละ 11.11)

หน่วยงานราชการในกลุ่มนี้เกือบทั้งหมด เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง จำนวน 15 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 3 หน่วยงาน

ตารางที่ 5.12 แสดงสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง(กลุ่ม E)

ชื่อหน่วยงานราชการ	แสดงสังกัดและสายงาน
สำนักนายกรัฐมนตรี	
1. สถานีวิทยุกระจายเสียง	
กระทรวงมหาดไทย	
2. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ พัฒนาชุมชน เขต 6	
3. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก	
4. เรือนจำกลางพิษณุโลก	
5. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
6. ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	
7. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9	
9. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิษณุโลก	
10. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จ.พิษณุโลก	
11. ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้งที่ 2 จ.พิษณุโลก	
12. ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก	
13. สถานีทดลองพืชไร่พิษณุโลก	
14. สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2	
15. สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก	
กระทรวงสาธารณสุข	
16. ศูนย์บริการวิชาการสาธารณสุข	
17. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 9	
รัฐวิสาหกิจ	
18. การประปาส่วนภูมิภาค พิษณุโลก	

การใช้ที่ดินตามนโยบายราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

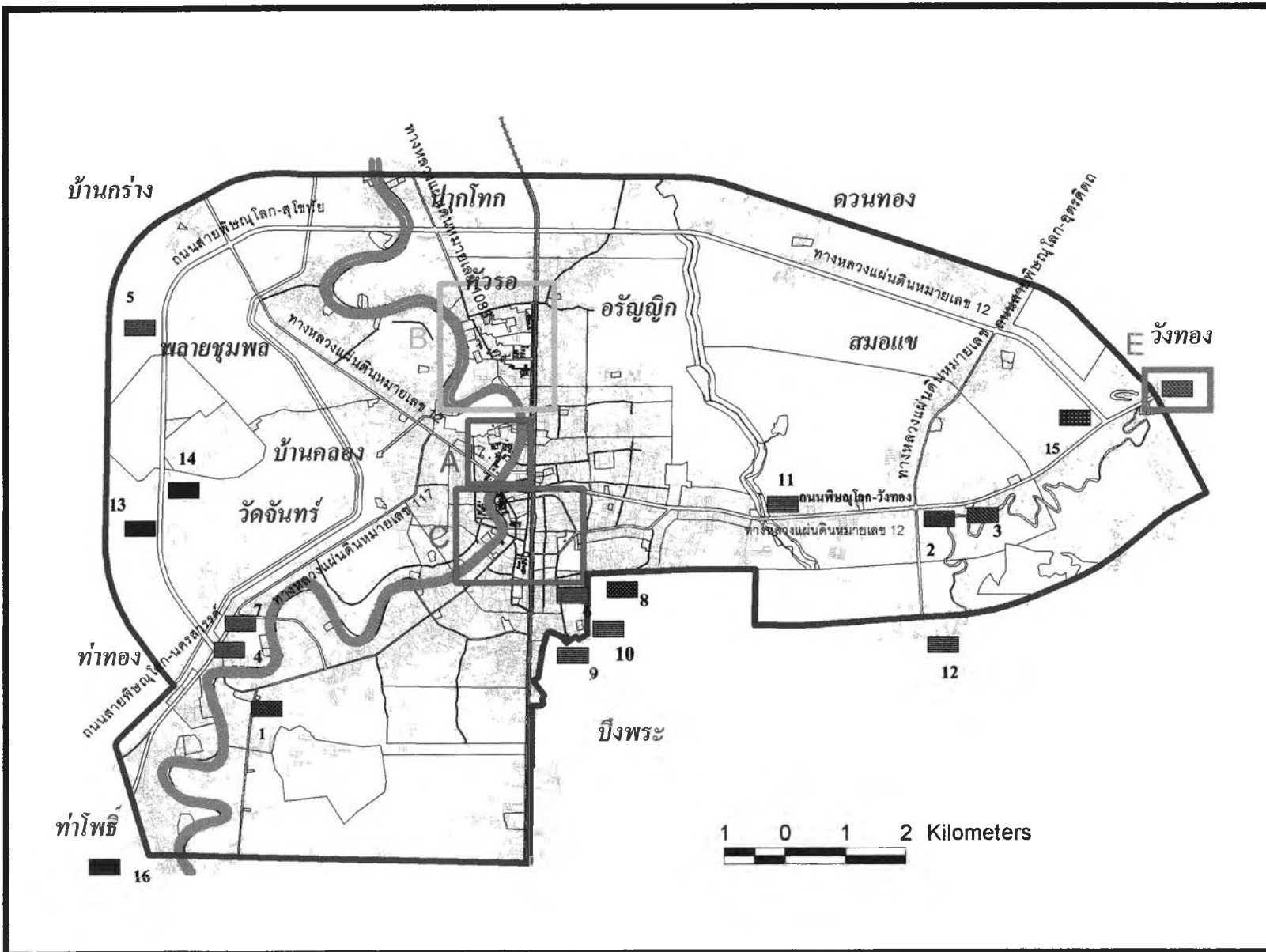
แผนที่ 5.12

แสดงสังกัดและสายงาน
ของหน่วยงานราชการทั้งหมด

- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ
- เขตผังเมืองรวม
- หน่วยงานราชการ
- หมายเลข 1-16
- หน่วยงานราชการ
กลุ่ม D

ที่มา : จากการศึกษา

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการเมืองพิษณุโลก

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ และ 2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ทั้ง 2 ลักษณะจากการสำรวจและการออกแบบสอบถาม

การออกแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานราชการ 2. กลุ่มตัวอย่างข้าราชการ และ 3. กลุ่มตัวอย่างประชาชน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตรของ Yamane (1960: 1,088 – 1,089 อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานันท์, 2542: 154) คือ

$$n = \frac{N}{1 + NE^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดของประชากร
	E	=	ขนาดของความคลาดเคลื่อน

กำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่น 95% หรือ $Z = 1.96$ และมีความคลาดเคลื่อน (E) เท่ากับ 10% และสัดส่วนของประชากร (π) เท่ากับ 0.5 จะสามารถประมาณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

5.4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ

กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานราชการ: ใช้จำนวนหน่วยงานราชการทั้งหมดในเมืองพิษณุโลก จำนวน 99 หน่วยงาน รวมกับกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา จำนวน 6 สถานศึกษา ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาแบบโควตา (Quota sampling) จากจำนวนสถานศึกษาของรัฐในเมืองพิษณุโลก โดยเลือกพิจารณาทุกระดับชั้นการศึกษา คือระดับอนุบาล-ประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษา, และระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 สถาบัน รวมทั้งสิ้นศึกษาหน่วยงานราชการ 105 หน่วยงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ ทำการศึกษาหน่วยงานราชการ จำนวน 105 หน่วยงาน โดยศึกษาจากการทำแบบสอบถาม หน่วยงานราชการแต่ละหน่วยงาน ถึงปริมาณการติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ทั้งในสังกัด กระทรวงเดียวกันและต่างกระทรวง ว่ามีปริมาณการติดต่อประสานงานในระดับมาก-น้อยอย่างไร

การศึกษาระดับความสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน ราชการกับหน่วยงานราชการ สามารถแบ่งระดับความสัมพันธ์ออกได้เป็น 5 ระดับ คือ มีการติด ต่อระหว่างหน่วยงานในระดับมากที่สุด(5), มาก(4), ปานกลาง(3), น้อย(2), และน้อยที่สุด (1) ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับ มากที่สุด (5) มีจำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคลังจังหวัด(กลุ่ม A), สถานีตำรวจภูธรภาค 6 (กลุ่ม C) และสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก(กลุ่ม C) (แผนที่5.13)

2) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับ มาก (4) มีจำนวน 4 หน่วยงานราชการ ได้แก่ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 3, สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัด, สำนักงานอัยการเขต 6 และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั้ง 4 หน่ว ยงานราชการนี้ ตั้งอยู่ในกลุ่มบริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) (แผนที่5.14)

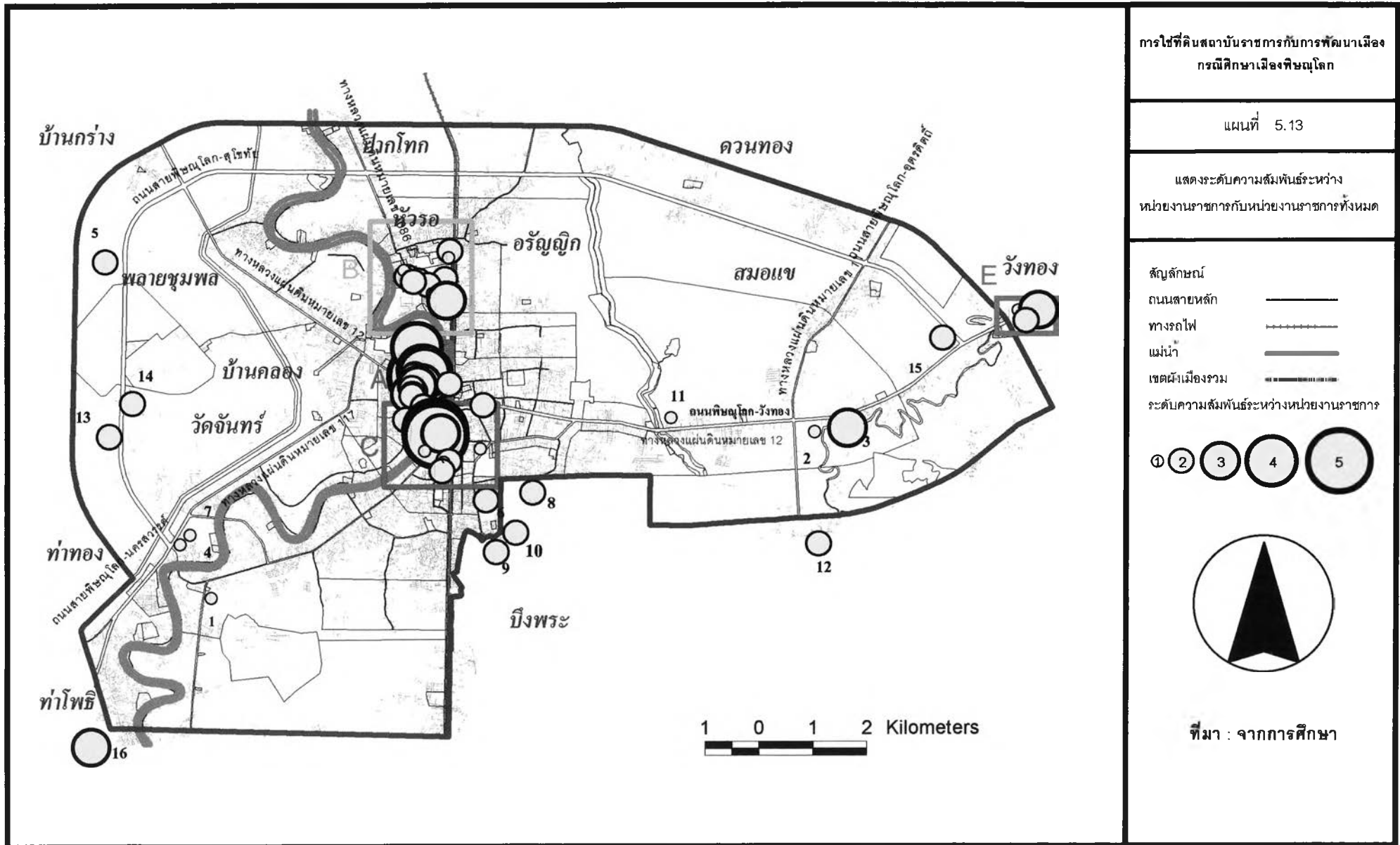
3) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน ในระดับ ปานกลาง (3) มีจำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่

หน่วยงานราชการในกลุ่มบริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) จำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก, ศูนย์สื่อสาร เขต 8 พิษณุโลก, ที่ทำการปกครอง จังหวัด, ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก, ศูนย์คอมพิวเตอร์เขต 6, สำนักงานอธิบดีพิพากษามาตรา 6 หน่วยงานราชการในกลุ่มสนามกีฬาจังหวัด(ต.ห้วยรอ) จำนวน 1 หน่วยงาน คือ สำนักงานตรวจ เงินแผ่นดินฯ ,หน่วยงานราชการในกลุ่มที่กระจายในตัวเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 1 หน่วยงาน คือ เทศบาลนครพิษณุโลก, หน่วยงานราชการที่กระจายบริเวณชานเมือง (กลุ่ม D)จำนวน 1 หน่ว ยงาน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกและมหาวิทยาลัยนเรศวร และกลุ่มหน่วยงานราช การที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง(กลุ่มE) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชา การพัฒนาชุมชนเขต 6 และ ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 9

4) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับน้อย(2) มีจำนวนมากที่สุด คือ 54 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการในบริเวณกลุ่มศาลากลาง (กลุ่ม A) จำนวน 17 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการในบริเวณสนามกีฬากลาง (กลุ่ม B) จำนวน 8 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการที่กระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 11 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการที่กระจายอยู่บริเวณชานเมือง(กลุ่ม D) จำนวน 9 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการในบริเวณ อ.วังทอง (กลุ่ม E) มีจำนวน 9 หน่วยงาน

5) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับน้อยที่สุด (1) มีจำนวน 32 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการในบริเวณศาลากลาง (กลุ่ม A) จำนวน 9 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการในบริเวณสนามกีฬากลาง (กลุ่ม B) มีจำนวน 8 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการที่กระจายอยู่ในตัวเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 5 หน่วยงาน, หน่วยงานราชการที่กระจายอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 5 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการในบริเวณ อ.วังทอง(กลุ่ม E) มีจำนวน 5 หน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตามลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ทั้ง 5 กลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการ ในเมืองพิษณุโลก สามารถสรุปได้ว่า หน่วยงานราชการในบริเวณศาลากลาง (กลุ่ม A) มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในปริมาณมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานราชการในกลุ่มต่างๆทั้ง 5 กลุ่ม เนื่องจากหน่วยงานราชการในกลุ่ม A มีจำนวนหน่วยงานราชการมากที่สุด คือ 37 หน่วยงาน และเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบริหารงานทั่วไปของรัฐ จึงต้องมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ โดยเมื่อเทียบสัดส่วนเป็นร้อยละแล้ว มีปริมาณการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ถึงร้อยละ 40.34 ของปริมาณการติดต่อประสานงานของหน่วยงานทั้งหมด รองลงมาคือหน่วยงานราชการกลุ่มที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) มีสัดส่วนร้อยละ 27.37, รองลงมาคือหน่วยงานราชการที่กระจายอยู่ในชานเมือง (กลุ่ม D) ร้อยละ 12.05, หน่วยงานราชการในบริเวณสนามกีฬากลาง ต.หัวรอ (กลุ่ม B) ร้อยละ 10.63 และหน่วยงานที่มีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการน้อยที่สุด คือ หน่วยงานราชการในบริเวณ อ.วังทอง ร้อยละ 9.61 ตามลำดับ (ภาคผนวก ก ตารางที่ 5.33)

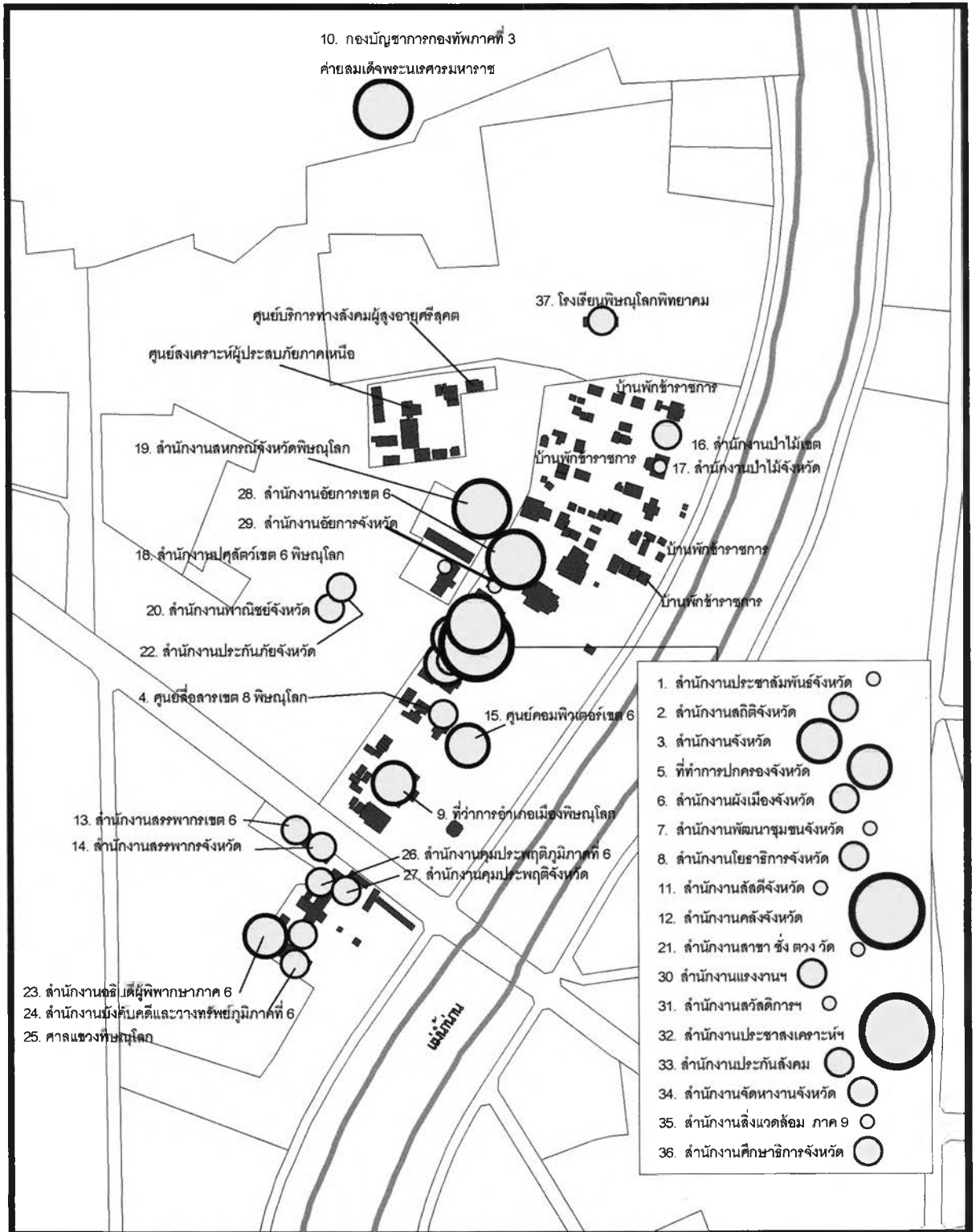
ตารางที่ 5.13 แสดงระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลาง (กลุ่มA)

หน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับ	
	หน่วยงาน	ประชาชน
สำนักนายกรัฐมนตรี		
1. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	1	2
2. สำนักงานสถิติจังหวัด	2	1
กระทรวงมหาดไทย		
3. สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก	3	2
4. ศูนย์สื่อสารเขต 8 พิษณุโลก	2	-
5. ที่ทำการปกครองจังหวัด	3	3
6. สำนักงานผังเมืองจังหวัด	2	2
7. สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัด	1	1
8. สำนักงานโยธาธิการ	2	2
9. ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก	3	2
กระทรวงกลาโหม		
10. กองบัญชาการ กองทัพบกที่ 3 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	4	-
11. สำนักงานสัสดีจังหวัด	1	7
กระทรวงการคลัง		
12. สำนักงานคลังจังหวัด	5	5
13. สำนักงานสรรพากรเขต 6	2	3
14. สำนักงานสรรพากร จ.พิษณุโลก	2	4
15. ศูนย์คอมพิวเตอร์เขต 6	3	-
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
16. สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก	2	4
17. สำนักงานป่าไม้จังหวัดพิษณุโลก	1	3
18. สำนักงานปศุสัตว์เขต 6 พิษณุโลก	1	1
19. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จ.พิษณุโลก	4	1
กระทรวงพาณิชย์		
20. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก	2	1
21. สำนักงานสาขา ช้าง ดวง วัด เขต 1-4 พิษณุโลก	1	1
22. สำนักงานประกันภัย จ.พิษณุโลก	2	3

ตารางที่ 5.13 (ต่อ)

ชื่อหน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับ	
	หน่วยงาน	ประชาชน
กระทรวงยุติธรรม		
23. สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษา ภาค 6	3	-
24. สำนักงานบังคับคดี และวางทรัพย์ภูมิภาคที่ 6	2	-
25. ศาลแขวงพิษณุโลก	2	5
26. สำนักงานคุมประพฤติ ภาค 6	2	-
27. สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดพิษณุโลก	2	4
28. สำนักงานอัยการเขต 6	4	-
29. สำนักงานอัยการจังหวัด	1	3
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม		
30. สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม	2	1
31. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - จังหวัดพิษณุโลก	1	2
32. สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดพิษณุโลก	5	3
33. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพิษณุโลก	2	3
34. สำนักงานจัดหางานจังหวัดพิษณุโลก	2	3
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
35. สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาค 9	1	1
กระทรวงศึกษาธิการ		
36. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	4	4
37. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	2	3

ที่มา : จากการศึกษา

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.14

แสดงระดับความสัมพันธระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ (กลุ่ม A)

ถนน

แม่น้ำ

อาคารหน่วยงานราชการ

ระดับความสัมพันธระหว่างหน่วยงานราชการ

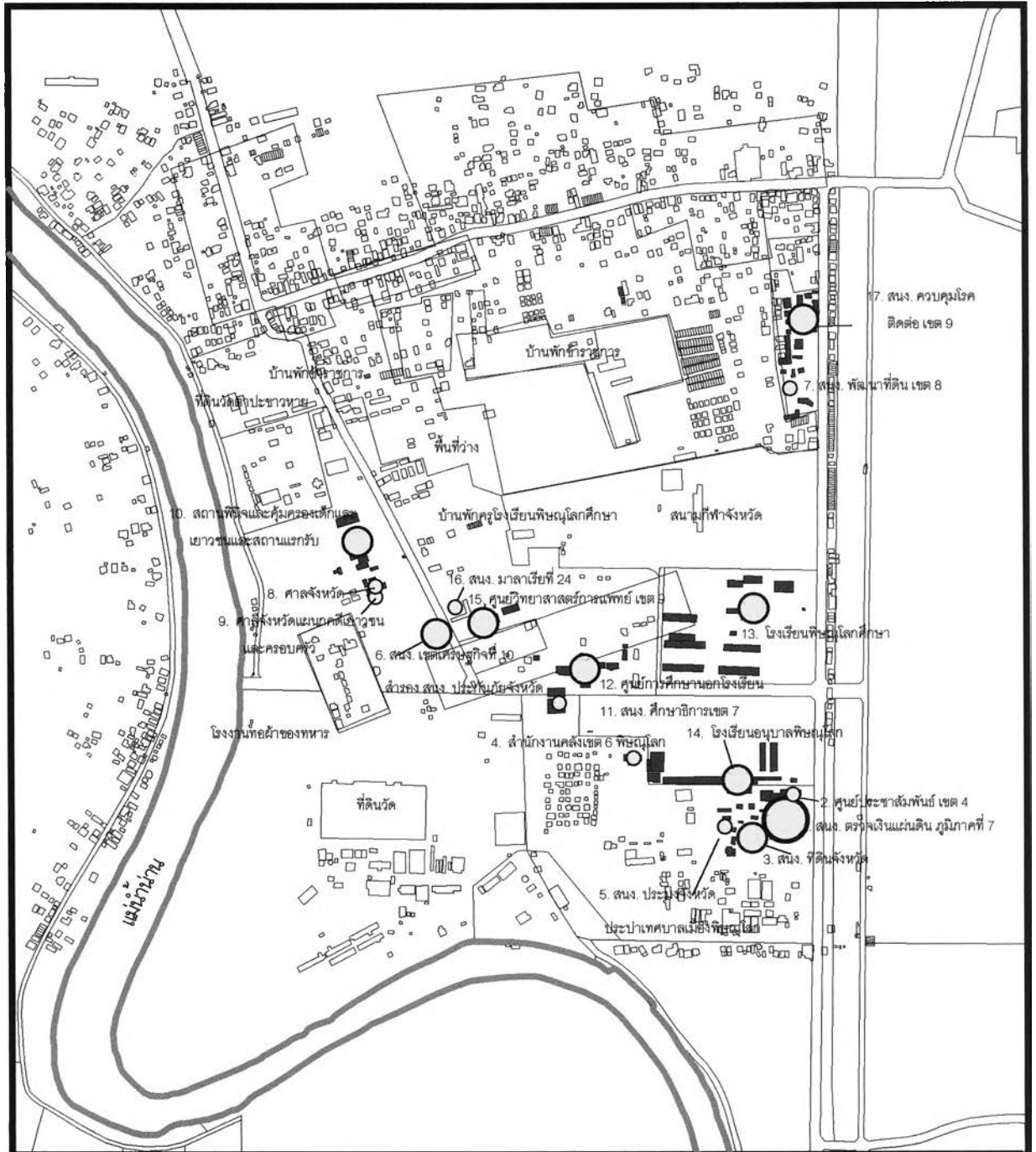
200 0 200 400 Meters

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.14 แสดงสังกัดและสายงานหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณข้างเคียงสนามกีฬา
จังหวัดพิษณุโลก ต.หัวรอ(กลุ่ม B)

หน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับ	
	หน่วยงาน	ประชาชน
สำนักงานรัฐมนตรี		
1. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก	3	4
2. ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 4	1	2
กระทรวงมหาดไทย		
3. สำนักงานที่ดินจังหวัด	2	5
กระทรวงการคลัง		
4. สำนักงานคลังเขต 6 พิษณุโลก	1	-
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
5. สำนักงานประมงจังหวัด	1	1
6. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขตเกษตรเศรษฐกิจที่ 10 จังหวัดพิษณุโลก	2	-
7. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8	1	3
กระทรวงยุติธรรม		
8. ศาลจังหวัดพิษณุโลก	1	5
9. ศาลจังหวัดพิษณุโลก แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	1	3
10. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	2	4
กระทรวงศึกษาธิการ		
11. สำนักงานพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 7	1	-
12. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	2	3
13. โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา	2	3
14. โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก	2	3
กระทรวงสาธารณสุข		
15. ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 9	2	2
16. หน่วยมาเลเรียที่ 24 พิษณุโลก	1	2
17. สำนักควบคุมโรคติดต่อเขต 9 พิษณุโลก	2	2

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.15

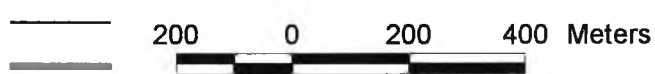
แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ (กลุ่ม B)

ถนน

แม่น้ำ

อาคารสถาบันราชการ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการ

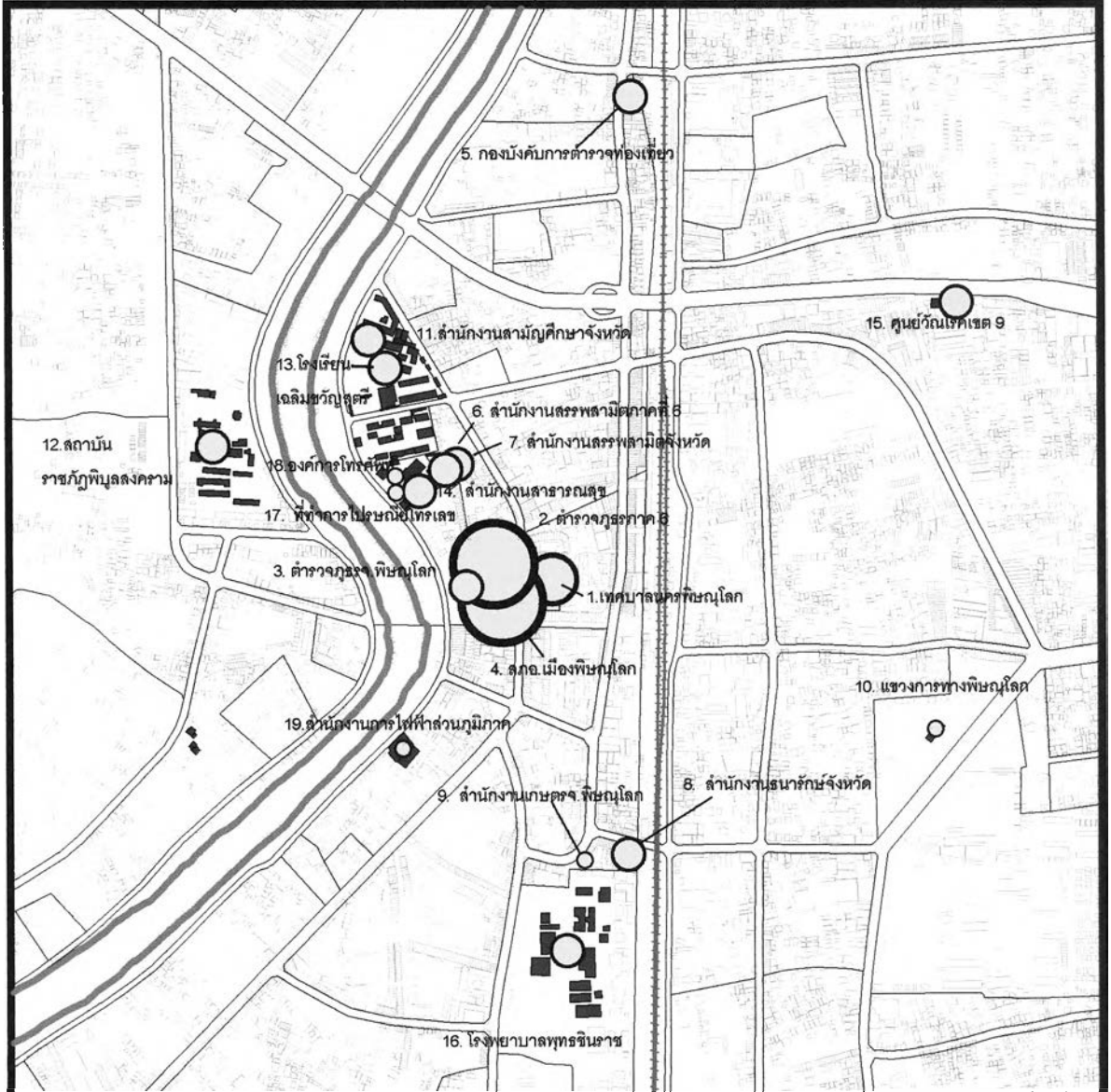

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.15 แสดงสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก (กลุ่ม C)

หน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับ	
	หน่วยงาน	ประชาชน
กระทรวงมหาดไทย		
1. เทศบาลนครพิษณุโลก	3	5
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ		
2. ตำรวจภูธรภาค 6	5	-
3. ตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก	2	1
4. สภอ.เมืองพิษณุโลก	5	5
5. แผนก 11 กองกำกับ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว	2	3
การตรวจการคลัง		
6. สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 6	2	-
7. สำนักงานสรรพสามิต จ.พิษณุโลก	2	1
8. สำนักงานธนารักษ์ จ.พิษณุโลก	2	2
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
9. สำนักงานเกษตร จ.พิษณุโลก	1	2
กระทรวงคมนาคม		
10. แขวงทางหลวงพิษณุโลก	1	2
กระทรวงศึกษาธิการ		
11. สำนักงานสามัญศึกษา จ.พิษณุโลก	2	-
12. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม	2	4
13. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี	2	3
กระทรวงสาธารณสุข		
14. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	2	1
15. ศูนย์วันโรคเขต 9	2	1
16. โรงพยาบาลพุทธชินราช	2	5
รัฐวิสาหกิจ		
17. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	1	5
18. องค์การโทรศัพท์	1	5
19. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พิษณุโลก	1	5

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.16

แสดงระดับความสัมพันธระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ (กลุ่ม C)

ถนน

ทางรถไฟ

แม่น้ำ

อาคารหน่วยงานราชการ

ระดับความสัมพันธระหว่างหน่วยงานราชการ

200 0 200 400 Meters

ที่มา : จากการศึกษ

ตารางที่ 5.16 แสดงรายชื่อหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D)

หน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับ	
	หน่วยงาน	ประชาชน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ		
1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31	1	-
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5	1	1
กระทรวงมหาดไทย		
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	3	3
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก	1	4
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม พิษณุโลก	2	-
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	2	2
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก	1	-
กระทรวงคมนาคม		
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา	2	1
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก	2	1
10. วิทยุการบินพิษณุโลก	2	-
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4	1	2
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก	2	5
กระทรวงศึกษาธิการ		
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (แก่งใหญ่)	2	-
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)	2	4
กระทรวงอุตสาหกรรม		
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	2	1
ทบวงมหาวิทยาลัย		
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร	3	4

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.17

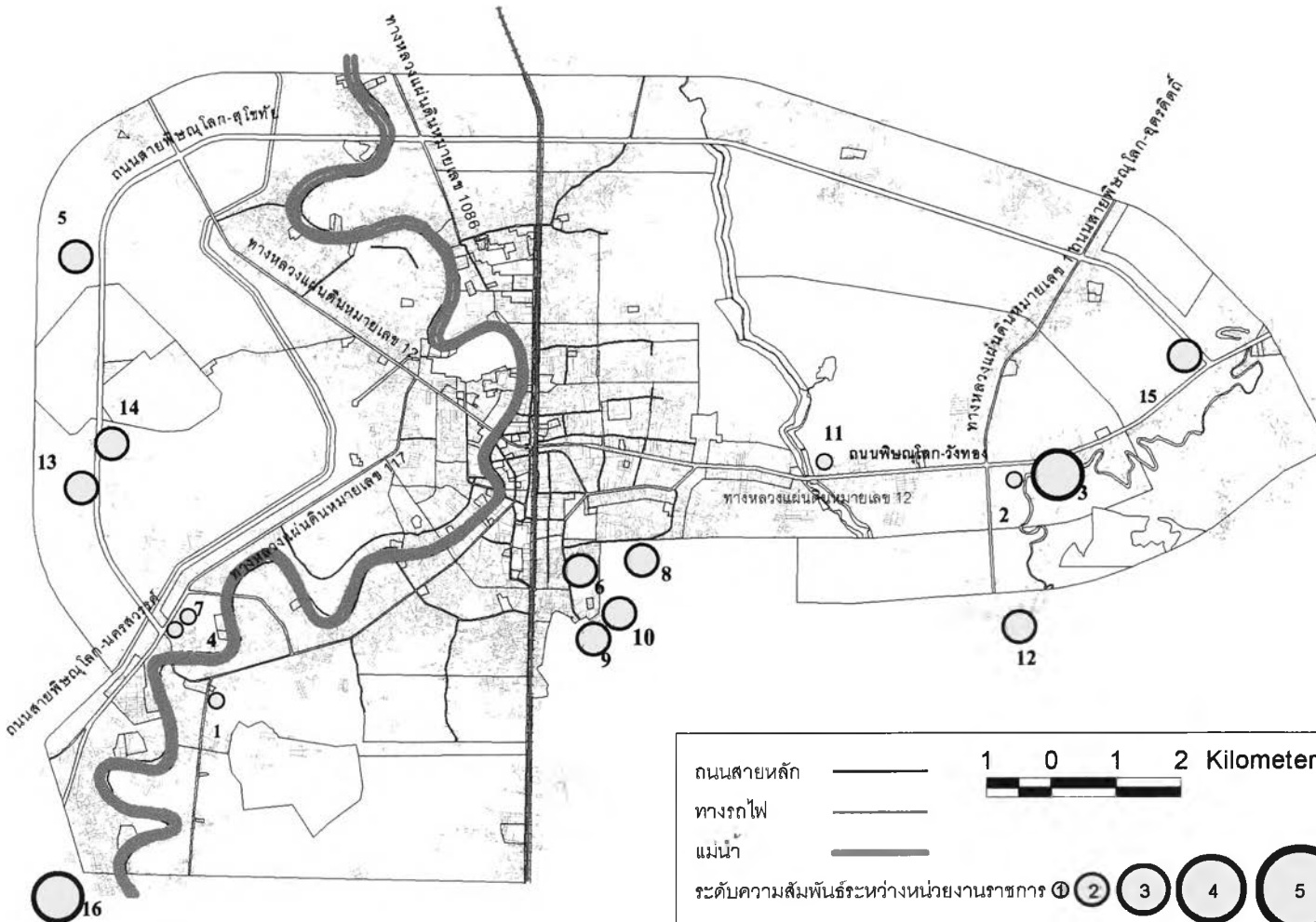
แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่าง
หน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ (กลุ่ม D)

สัญลักษณ์

1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม จ.พิษณุโลก
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิษณุโลก
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก
10. วิทยุการบินพิษณุโลก
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม (แก่งใหญ่)
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร

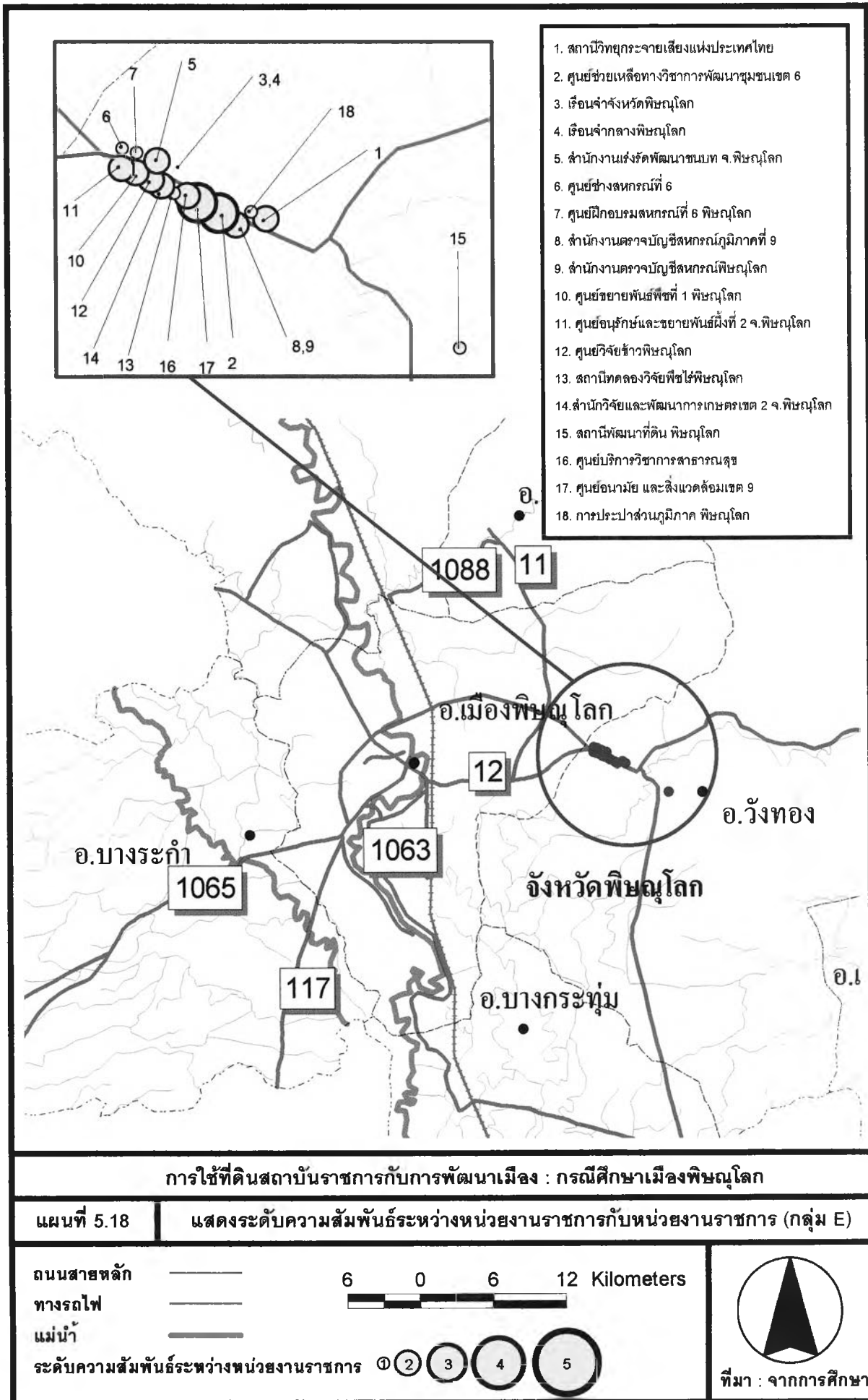
ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 5.17 แสดงสังกัดและสายงานของหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง(กลุ่ม E)

หน่วยงานราชการ	ระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน	
	หน่วยงาน	ประชาชน
สำนักนายกรัฐมนตรี		
1. สถานีวิทยุกระจายเสียง	2	2
กระทรวงมหาดไทย		
2. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการ พัฒนาชุมชน เขต 6	3	1
3. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก		
4. เรือนจำกลางพิษณุโลก		
5. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	2	-
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
6. ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	1	-
7. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จ.พิษณุโลก	1	-
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9	2	-
9. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิษณุโลก	2	-
10. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จ.พิษณุโลก	2	3
11. ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้งที่ 2 จ.พิษณุโลก	2	1
12. ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก	2	1
13. สถานีทดลองพืชไร่พิษณุโลก	1	1
14. สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2	2	2
15. สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก	1	2
กระทรวงสาธารณสุข		
16. ศูนย์บริการวิชาการสาธารณสุข	2	-
17. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 9	3	1
รัฐวิสาหกิจ		
18. การประปาส่วนภูมิภาค พิษณุโลก	1	1

ที่มา : จากการศึกษา

1. สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
2. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 6
3. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก
4. เรือนจำกลางพิษณุโลก
5. สำนักงานส่งเสริมพัฒนาชนบท จ. พิษณุโลก
6. ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 6
7. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 พิษณุโลก
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9
9. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิษณุโลก
10. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 พิษณุโลก
11. ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้งที่ 2 จ.พิษณุโลก
12. ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก
13. สถานีทดลองวิจัยพืชไร่พิษณุโลก
14. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต 2 จ. พิษณุโลก
15. สถานีพัฒนาที่ดิน พิษณุโลก
16. ศูนย์บริการวิชาการสาธารณสุข
17. ศูนย์อนามัย และสิ่งแวดล้อมเขต 9
18. การประปาส่วนภูมิภาค พิษณุโลก

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.18

แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ (กลุ่ม E)

ถนนสายหลัก

6 0 6 12 Kilometers

ทางรถไฟ

แม่น้ำ

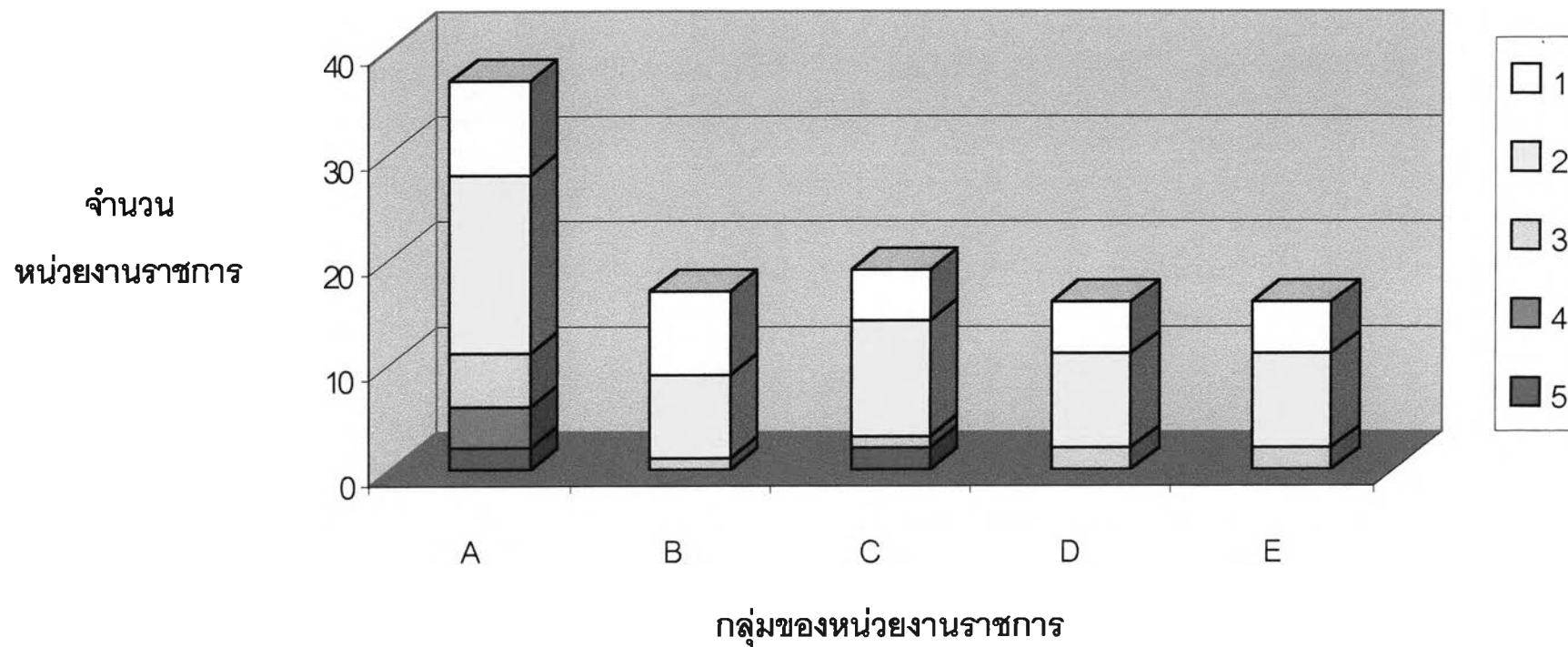

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการ

ที่มา : จากการศึกษา

แผนภูมิ 5.1 แสดงระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ ที่ตั้งกระจายในเมืองพิษณุโลกทั้ง 5 กลุ่ม

เมื่อพิจารณาลักษณะการกระจายตัวของหน่วยงานราชการในเมืองพิษณุโลก ทั้ง 5 กลุ่มหน่วยงานราชการ ในแง่ระดับความสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ นั้น หน่วยงานราชการที่มีระดับความสัมพันธ์ในระดับ 5 (มากที่สุด) ส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในย่านตัวเมืองพิษณุโลก เพราะหน้าที่หลักในการบริหารจึงตั้งอยู่ในตัวเมืองเป็นส่วนใหญ่ ต้องมีการติดต่อหน่วยงานอื่นๆ อย่างมาก แต่ถ้าพิจารณาในแง่ระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการในแง่เดียว ลักษณะหน่วยงานราชการในปัจจุบันค่อนข้างมีประสิทธิภาพดี ในการติดต่อหน่วยงาน ในการทำงานของข้าราชการ แต่ทั้งนี้การพิจารณาความเหมาะสมควรพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยงานกับประชาชน ควบคู่ไปด้วย เช่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันตั้งอยู่ในบริเวณ ชานเมือง ถนนสายพิษณุโลก - วังทอง ระดับความสัมพันธ์ในการติดต่อกับหน่วยงานระดับ 3 (ปานกลาง) และระดับความสัมพันธ์กับประชาชนก็อยู่ในระดับ 3 ด้วยเช่นกัน

และอีกตัวอย่างหนึ่งคือ สำนักงานตำรวจภูธร ภาค 6 ปัจจุบัน ตั้งอยู่กับสถานีตำรวจภูธรพิษณุโลก ถนน.นเรศวรในย่านการค้าของเมือง ซึ่งมีระดับความสัมพันธ์ในการติดต่อกับหน่วยงานในระดับ 5 (มากที่สุด) แต่ในขณะเดียวกันไม่มีความสัมพันธ์กับประชาชนเลย เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารในระดับภาค ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่จะย้ายไปตั้งอยู่บริเวณ อ.พรหมพิราม บริเวณชานเมือง ซึ่งถ้าพิจารณา แคะระดับความสัมพันธ์ทั้งสอง อาจสรุปได้ว่ามีความเหมาะสม แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยเช่น ลักษณะหน้าที่หลักของหน่วยงาน ขนาดองค์กร, หรือขนาดของหน่วยงาน โดยเฉพาะ สำนักงานตำรวจภูธรภาค 6 นั้นมีจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นจำนวนมาก ประมาณ 2,000 คน ซึ่งการย้ายที่ตั้งของหน่วยงาน อาจทำให้เกิดการขยายตัวของเมือง หรือชุมชนรอบๆหน่วยงานราชการตามมา ตลอดจนเกิดการขยายตัวของเมือง ในทิศทางที่ไม่ได้เป็นไปตามแผนการพัฒนามือง การพิจารณาที่ตั้งของหน่วยงานราชการ อาคารสถานที่ราชการ จึงควรพิจารณา ปัจจัยอื่นๆ ประกอบการพิจารณาด้วย

5.4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานราชการ จำนวน 105 หน่วยงาน เช่นเดียวกับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการ ประกอบกับการศึกษาจากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตรของ Yamane

กลุ่มตัวอย่างประชาชน ให้จำนวนประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงานราชการเป็นตัวแทนประชากรตัวอย่าง คือ จำนวนประชากรที่มาติดต่อหน่วยงานราชการ เท่ากับ 5,242 คน (จากการสำรวจจำนวนประชากรที่มาติดต่อหน่วยงานทั้งหมดต่อวัน)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{5,242}{1 + 5,242 (0.1)^2} = 100$$

$$\text{ดังนั้นเลือกใช้ } n = 100$$

วิธีการสุ่มตัวอย่างของกลุ่มนี้จะเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) กล่าวคือ การสุ่มตัวอย่างประชากร พิจารณาเฉพาะหน่วยงานราชการที่มีประชาชนมาติดต่อ พิจารณาสัดส่วนของจำนวนแบบสอบถาม แบ่งตามสัดส่วนจำนวนประชาชนที่มาติดต่อในแต่ละหน่วยงาน

หน่วยงานราชการที่ทำการศึกษา พบว่ามีจำนวนหน่วยงานที่มีประชาชนมาติดต่อและรับบริการ ทั้งสิ้น 80 หน่วยงาน จากหน่วยงานราชการทั้งหมด 105 หน่วยงาน โดยหน่วยงานราชการที่มีประชาชนมาติดต่อมากที่สุด คือ โรงพยาบาลพุทธชินราช คือประมาณ 2,618 คนต่อวัน (ข้อมูลจากโรงพยาบาลพุทธชินราช ปี พ.ศ.2546) รองลงมาคือ สำนักงานที่ดินจังหวัด ประมาณ 200 คน ต่อวัน, สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก ประมาณ 180 คนต่อวัน ตามลำดับ (ข้อมูลจากการสำรวจหน่วยงาน)

โดยเมื่อพิจารณาทั้ง 5 กลุ่มหน่วยงานราชการ หน่วยงานราชการที่มีประชาชนมาติดต่อ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ดังนี้ ประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงานในกลุ่มบริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) คิดเป็นร้อยละ 15.43 ของจำนวนประชาชนที่มาติดต่อทั้งหมด, กลุ่มบริเวณสนามกีฬาจังหวัด(กลุ่ม B) คิดเป็นร้อยละ 9.82 , กลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) คิดเป็นร้อยละ 64.96, กลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ชาน

เมือง (กลุ่ม D) คิดเป็นร้อยละ 8.70, กลุ่มหน่วยงานราชการที่อยู่บริเวณนอกเมือง อ.วังทอง (กลุ่ม E) คิดเป็นร้อยละ 1.09 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนหน่วยงานที่มีประชาชนมาติดต่อ ทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า หน่วยงานราชการในกลุ่ม บริเวณศาลากลาง (กลุ่ม A) มีจำนวนหน่วยงานที่ประชาชนมาติดต่อมากที่สุด จำนวน 30 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ของหน่วยงานราชการที่มีประชาชนมาติดต่อ, รองลงมาได้แก่ หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 16 หน่วยงาน (ร้อยละ 20.0), หน่วยงานราชการบริเวณสนามกีฬาจังหวัด ต.หัวรอ (กลุ่ม B) จำนวน 11 หน่วยงาน (ร้อยละ 13.5) และหน่วยงานราชการบริเวณนอกเมือง อ.วังทอง (กลุ่ม E) (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ (แผนที่ 5.19)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนจำนวนประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการ ในหน่วยงานราชการทั้ง 5 กลุ่ม พบว่าหน่วยงานราชการในกลุ่ม C เป็นกลุ่มที่มีจำนวนประชาชนมาติดต่อมากที่สุด จำนวน 3,405 คนต่อวัน (ร้อยละ 64.96 ของจำนวนประชาชนที่มาติดต่อ), รองลงมาได้แก่ หน่วยงานราชการในกลุ่มศาลากลาง (กลุ่ม A) จำนวน 809 คนต่อวัน (ร้อยละ 15.43), หน่วยงานราชการในกลุ่มสนามกีฬาจังหวัดพิษณุโลก (กลุ่ม B) จำนวน 515 คนต่อวัน (ร้อยละ 9.82), หน่วยงานราชการกลุ่ม D จำนวน 456 คนต่อวัน (ร้อยละ 8.70) และกลุ่มที่มีจำนวนประชาชนมาติดต่อน้อยที่สุด คือ กลุ่มบริเวณนอกเมือง อ.วังทอง (กลุ่ม E) จำนวน 57 คนต่อวัน (ร้อยละ 1.09) (ภาคผนวก ก ตารางที่ 5.39)

การวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน สามารถแบ่งระดับความสัมพันธ์ออกได้เป็น 5 ระดับ คือ มีการติดต่อระหว่างหน่วยงานในระดับมากที่สุด(5), มาก(4), ปานกลาง(3), น้อย(2), และน้อยที่สุด(1) ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อกับประชาชนในระดับมากที่สุด (5) มีจำนวนทั้งสิ้น 13 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ โรงพยาบาลพุทธชินราช, สถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก, เทศบาลนครพิษณุโลก, ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข, สำนักงานองค์การโทรศัพท์, สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ตารางที่ 5.15)

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ ศาลแขวงพิษณุโลก, สำนักงานจัดหางานจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานคลังจังหวัดพิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณสนามกีฬาจังหวัดพิษณุโลก (กลุ่ม B) จำนวน 2 หน่วยงาน คือสำนักงานที่ดินจังหวัด และศาลจังหวัดพิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในบริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานขนส่งจังหวัด และมหาวิทยาลัยนเรศวร

2) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อกับประชาชนในระดับมาก (4) มีจำนวนทั้งสิ้น 9 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่บริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) จำนวน 4 หน่วยงาน คือ สำนักงานสรรพากรจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก, สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด, และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งบริเวณสนามกีฬาจังหวัดพิษณุโลก ต.หัวรอ (กลุ่ม B)) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 7 และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายตัวอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 1 หน่วยงาน คือ สถานีวิทยุพิบูลสงคราม, หน่วยงานราชการที่ตั้งบริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก และ สถาบันราชภัฏ (ทะเลแก้ว) สำหรับหน่วยงานราชการในกลุ่มที่อยู่นอกเขตเมืองบริเวณ อ.วังทอง ไม่มีหน่วยงานที่มีระดับความสัมพันธ์ระดับนี้

3) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อกับประชาชนในระดับปานกลาง (3) มีจำนวนทั้งสิ้น 17 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการบริเวณศาลากลาง (กลุ่ม A) มากที่สุด จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ ที่ทำการปกครองจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานสรรพากรเขต 6, สำนักงานประกันภัยจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานอัยการจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก และโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

- หน่วยงานราชการที่ตั้งบริเวณสนามกีฬาจังหวัด ต.หัวรอ (กลุ่ม B) จำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8, ศาลจังหวัดพิษณุโลกแผนกเยาวชนและครอบครัว, ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน, โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา และโรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก (ตารางที่ 5.14)

- หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ แผนก 11 กองกำกับ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว และโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 1 หน่วยงาน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองพิษณุโลก อ.วังทอง (กลุ่ม E) จำนวน 1 หน่วยงาน คือ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จ.พิษณุโลก

4) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อกับประชาชนในระดับน้อย (4) จำนวนทั้งสิ้น 18 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานผังเมืองจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานโยธาธิการจังหวัดพิษณุโลก, ที่ว่าการอำเภอเมืองพิษณุโลก, สำนักงานสถิติจังหวัด, สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณสนามกีฬาจังหวัด ต.หัวรอ (กลุ่ม B) จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 4, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 9 พิษณุโลก, หน่วยมาเลเรียที่ 24 พิษณุโลก, สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 9 พิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมือง (กลุ่ม C) จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานธนารักษ์จังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก และแขวงกรมทางพิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และสำนักงานทางหลวงที่ 4

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง จำนวน 2 หน่วยงาน คือ สถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก

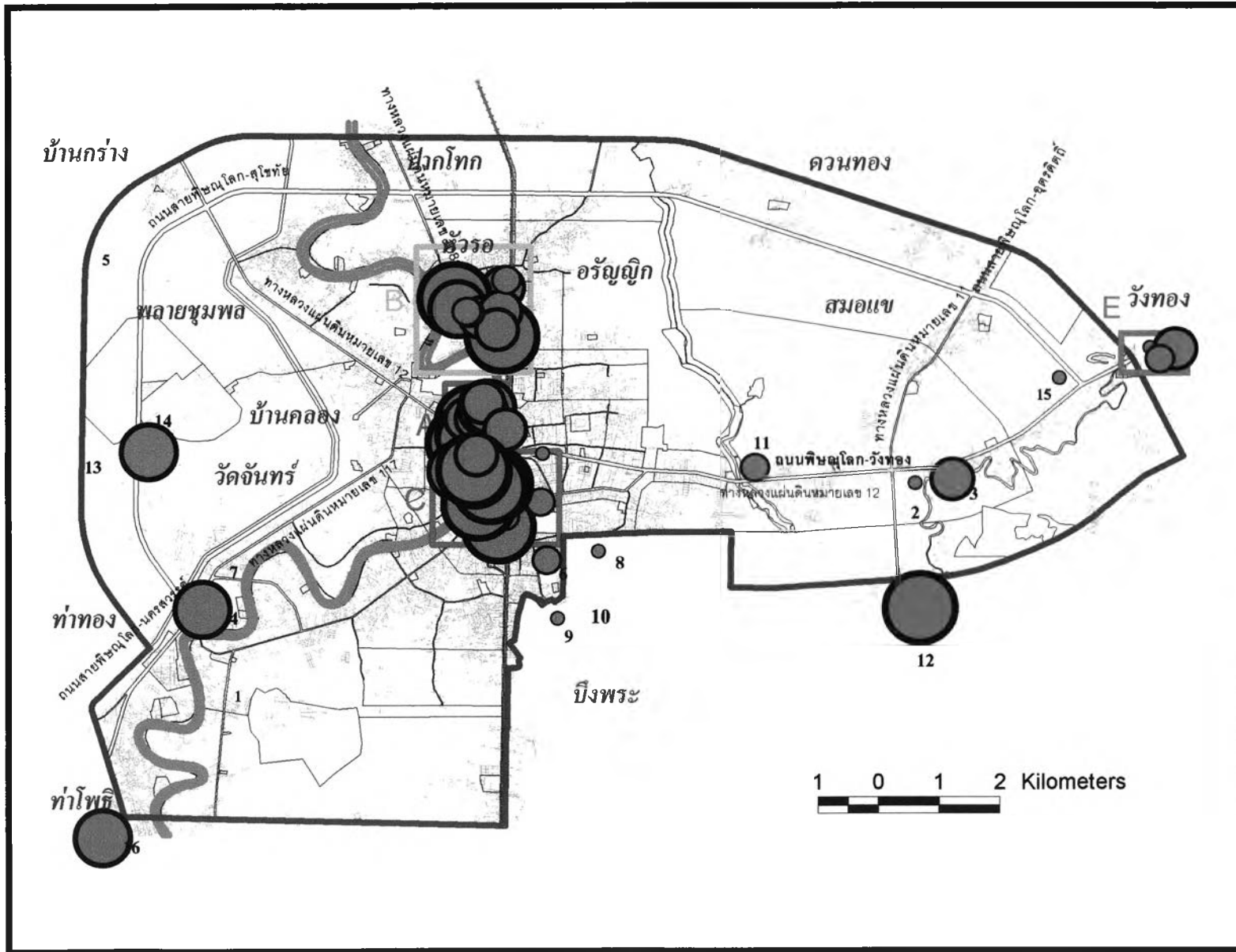
5) หน่วยงานราชการที่มีการติดต่อกับประชาชนในระดับน้อยที่สุด (1) จำนวนทั้งสิ้น 23 หน่วยงาน โดยเป็นหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A) จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสถิติจังหวัด, สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานปศุสัตว์ เขต 6 พิษณุโลก, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด 5.สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานสาขา ช้าง ตวง วัด เขต 1-4 พิษณุโลก, สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม, สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 9

- หน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมืองพิษณุโลก (กลุ่ม C) จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงานสาธารณสุขพิษณุโลก, ศูนย์วัฒนธรรมเขต 9

- หน่วยงานราชการที่ตั้งบริเวณชานเมือง (กลุ่ม D) จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สถานีตำรวจทางหลวง 3, สถานีอุตุนิยมวิทยา, ท่าอากาศยานพิษณุโลก และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก

- หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง (กลุ่ม E) จำนวน 7 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 6, ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชที่ 2 พิษณุโลก, ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก, สถานีทดลองพืชไร่พิษณุโลก, สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2, ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 9 และสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (ตารางที่ 5.17)

เมื่อวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน ในหน่วยงานราชการที่ทำการศึกษา สามารถสรุประดับความสัมพันธ์ ของหน่วยงานราชการในแต่ละกลุ่มที่ตั้ง ในลักษณะแผนที่ได้ดังนี้

การใส่ที่ติดสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

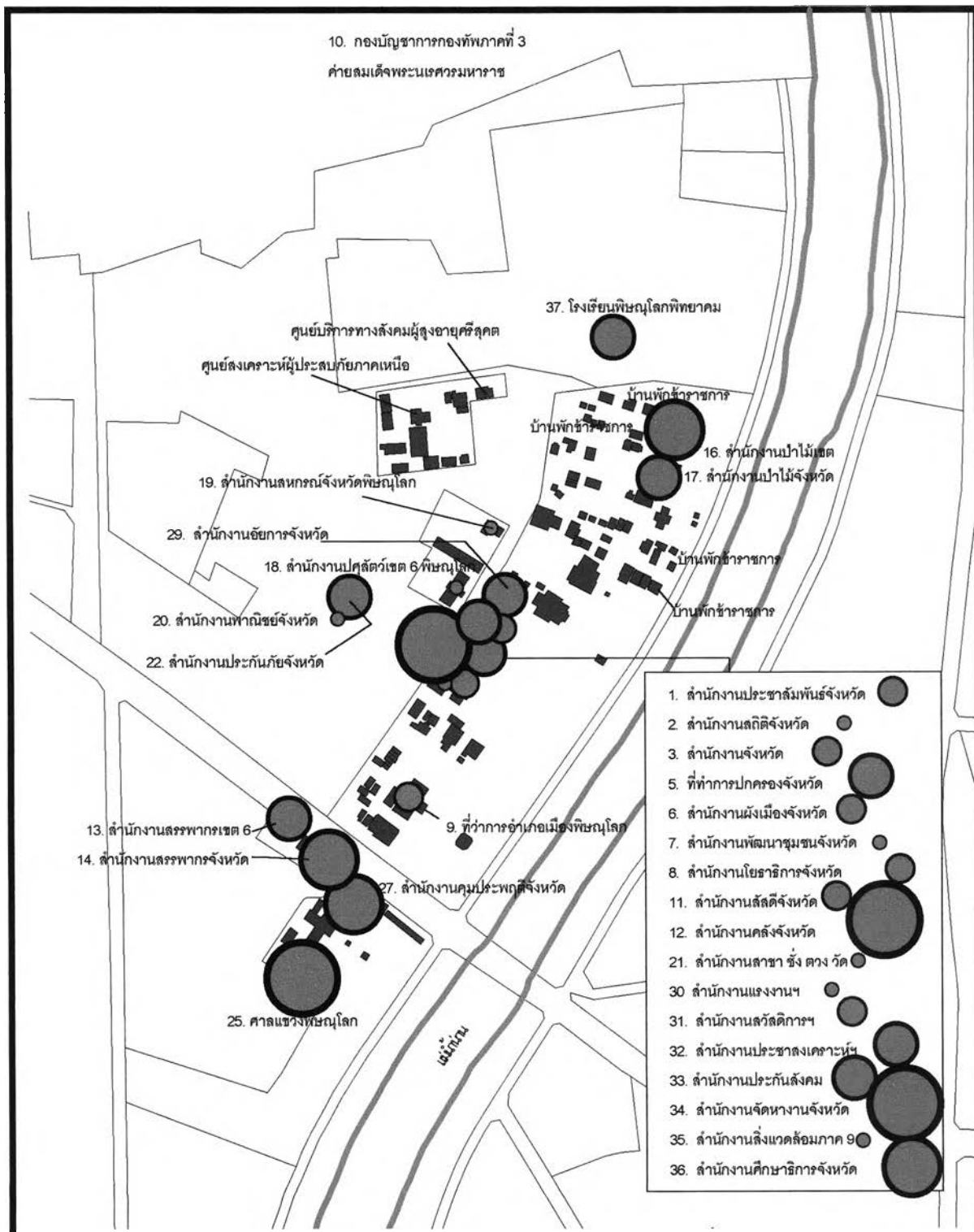
แผนที่ 5.19

แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่าง
หน่วยงานราชการกับประชาชน
ในเมืองพิษณุโลก

สัญลักษณ์
 ถนนสายหลัก —————
 ทางรถไฟ —————
 แม่น้ำ —————
 เขตผังเมืองรวม —————
 หมายเลข 1-16 หน่วยงานราชการกลุ่ม D
 ระดับความสัมพันธ์กับประชาชน

ที่มา : จากการศึกษา

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.20

แสดงระดับความสัมพันธระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน (กลุ่ม A)

ถนน
แม่น้ำ

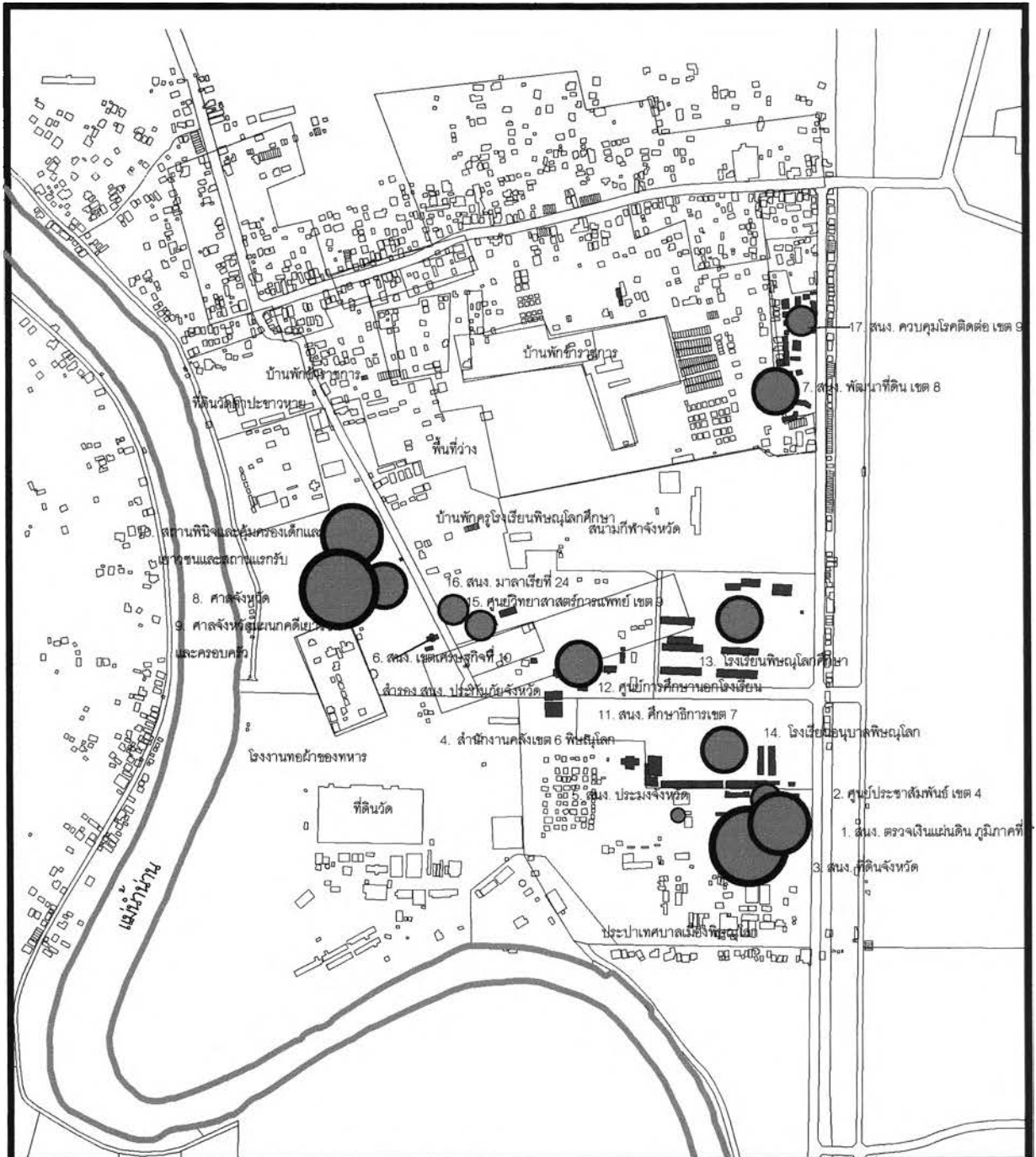
อาคารหน่วยงานราชการ

ระดับความสัมพันธระหว่างประชาชน

200 0 200 400 Meters

ที่มา : จากการศึกษา

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.21

แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน (กลุ่ม B)

ถนน

แม่น้ำ

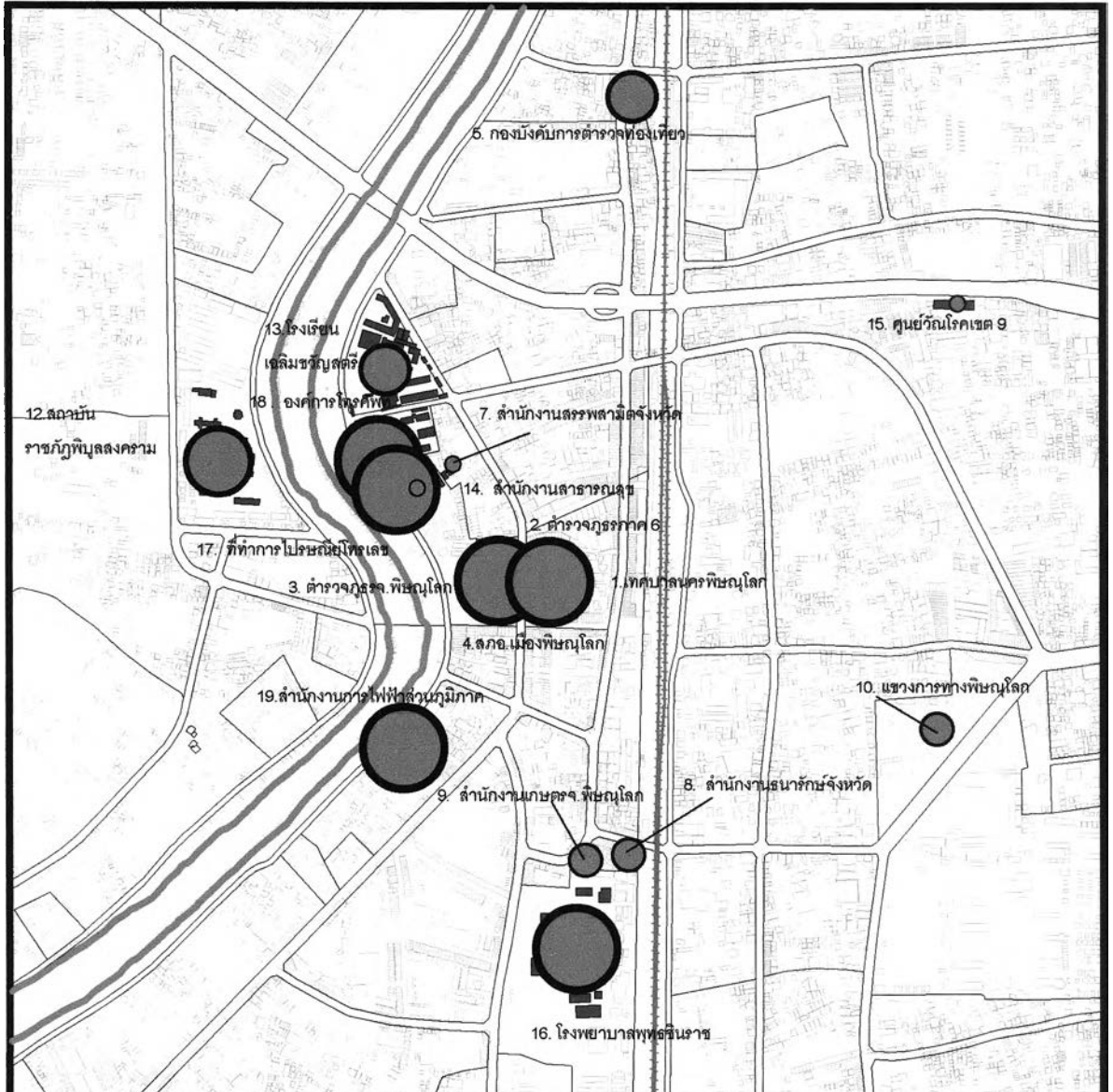
อาคารหน่วยงานราชการ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน

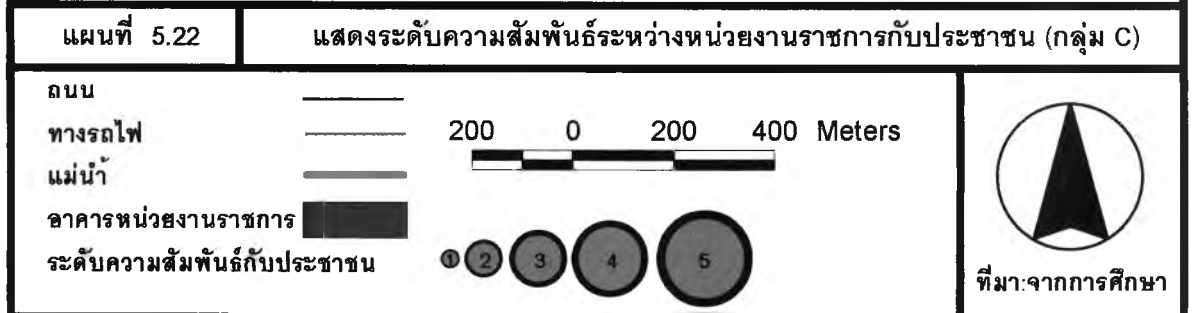

ที่มา : จากการศึกษา

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง
กรณีศึกษาเมืองพิษณุโลก

แผนที่ 5.23

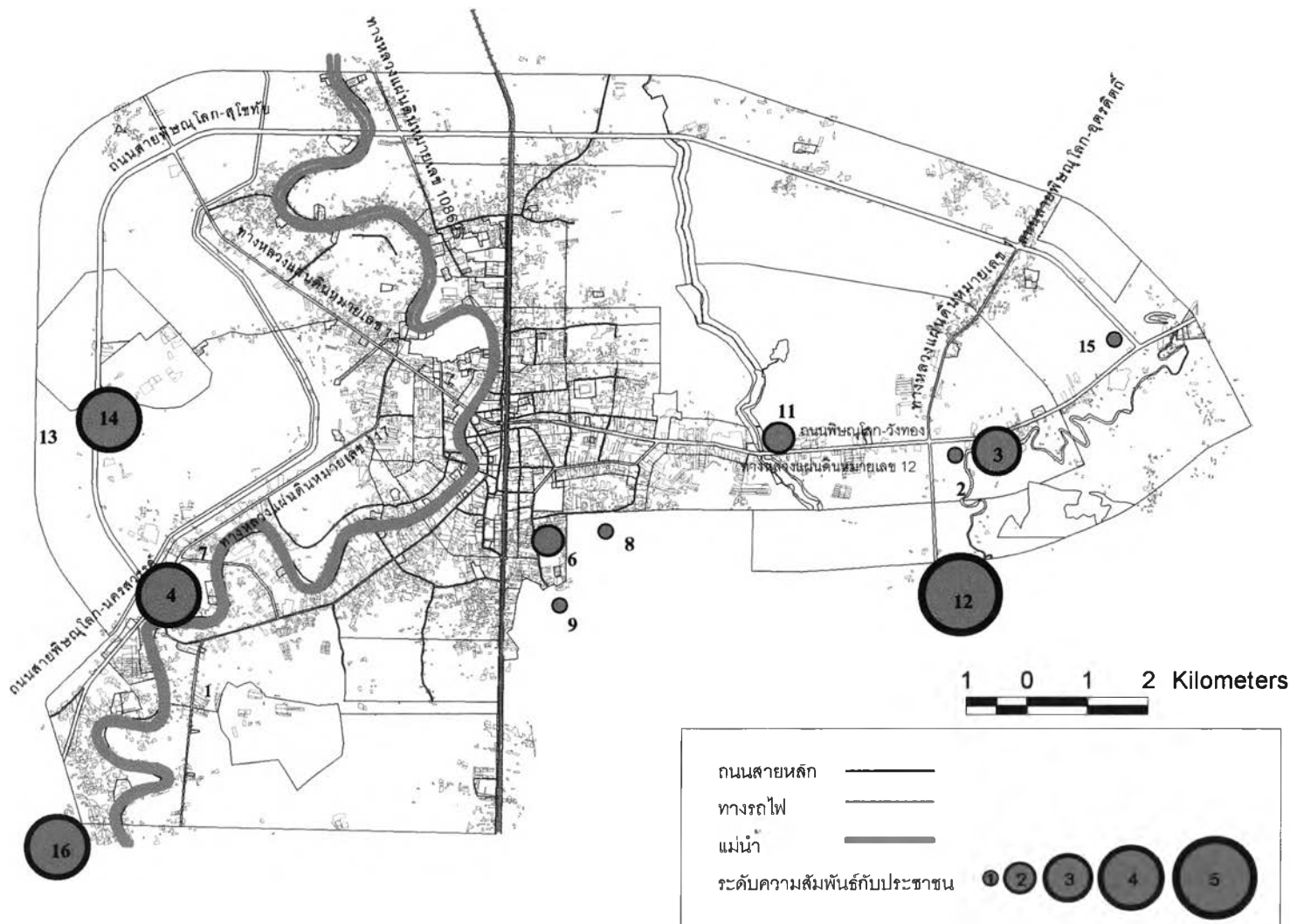
แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่าง
หน่วยงานราชการกับประชาชน (กลุ่ม D)

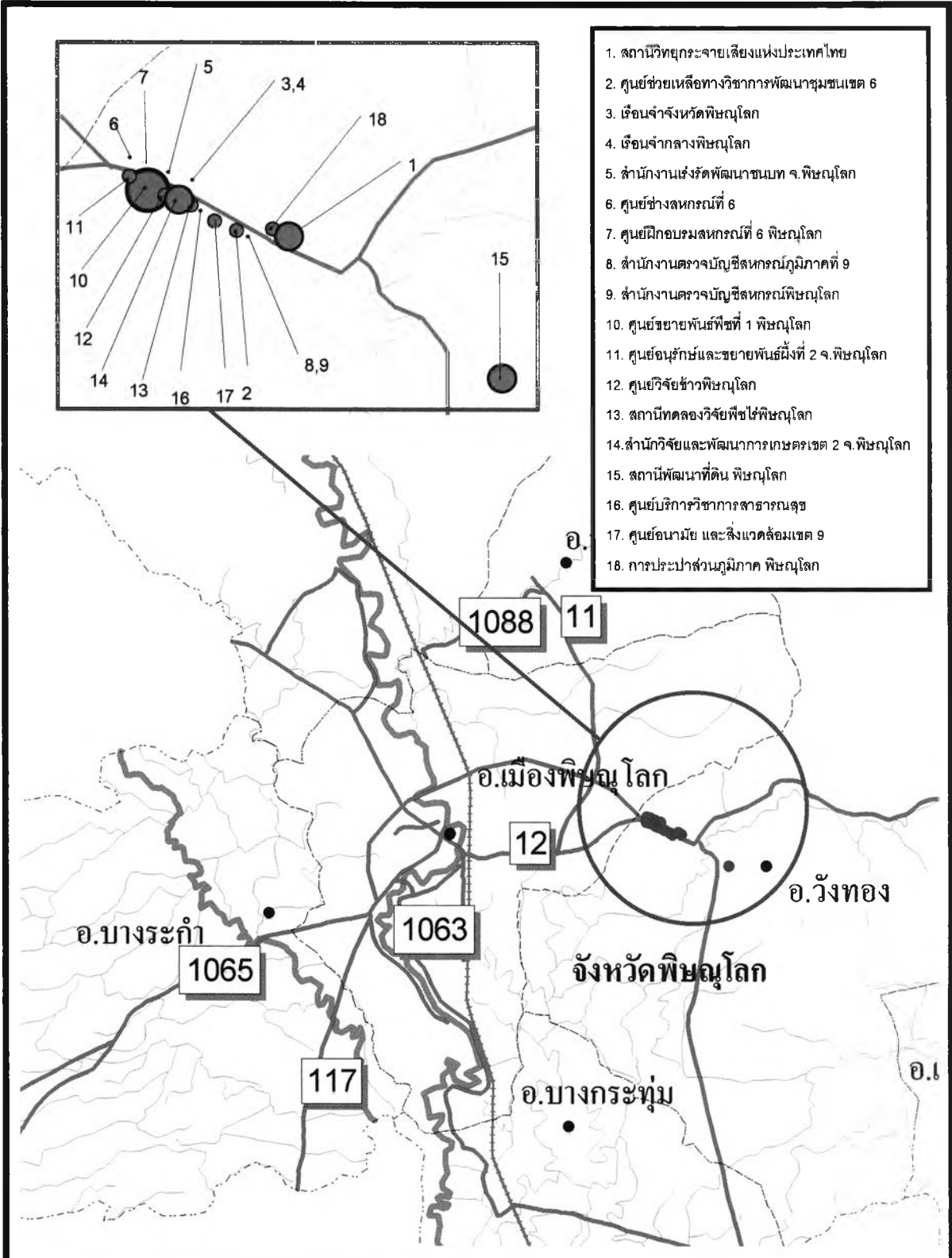
สัญลักษณ์

1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31
2. สถานีตำรวจทางหลวง 3 กองกำกับการ 5
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก
5. ศูนย์วิจัยการผสมเทียม ๑. พิษณุโลก
6. สำนักงานปลัดจังหวัดพิษณุโลก
7. สำนักงานชลประทานที่ 3 พิษณุโลก
8. สถานีอุตุนิยมวิทยา
9. ท่าอากาศยานพิษณุโลก
10. วิทยุการบินพิษณุโลก
11. สำนักงานทางหลวงที่ 4
12. สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก
13. โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม(แก่งใหญ่)
14. ราชภัฏพิบูลสงคราม (ทะเลแก้ว)
15. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
16. มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่มา : จากการศึกษา

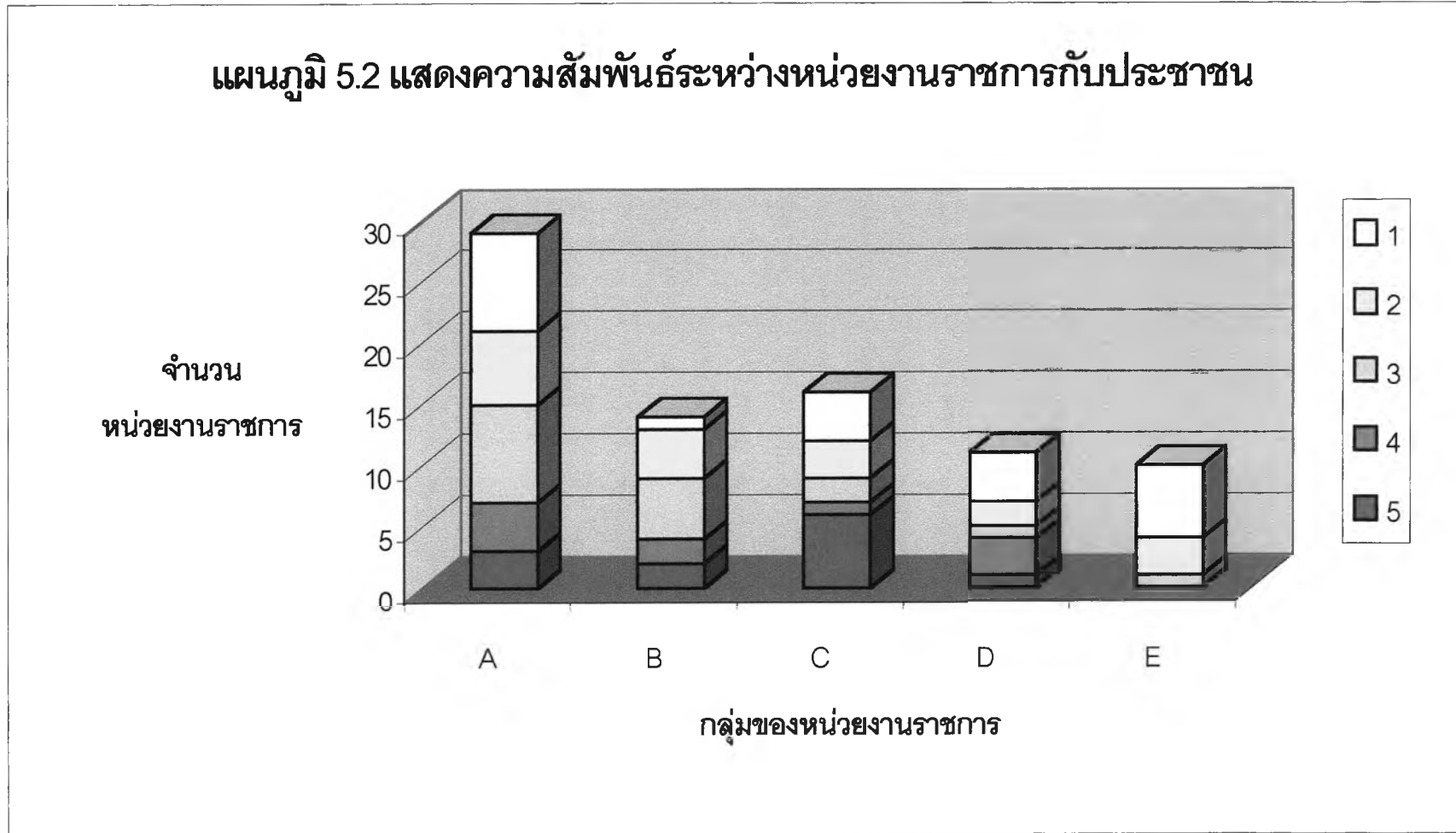
1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
2. ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 6
3. เมืองจำลองพิชณูโลก
4. เมืองจากलगพิชณูโลก
5. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จ. พิชณูโลก
6. ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 6
7. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 พิชณูโลก
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 9
9. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิชณูโลก
10. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 พิชณูโลก
11. ศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้งที่ 2 จ. พิชณูโลก
12. ศูนย์วิจัยข้าวพิชณูโลก
13. สถานีทดลองวิจัยพืชไร่พิชณูโลก
14. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต 2 จ. พิชณูโลก
15. สถานีพัฒนาที่ดิน พิชณูโลก
16. ศูนย์บริการวิชาการสาธารณสุข
17. ศูนย์อนามัย และสิ่งแวดล้อมเขต 9
18. การประปาส่วนภูมิภาค พิชณูโลก

การใช้ที่ดินสถาบันราชการกับการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองพิชณูโลก

แผนที่ 5.24 แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน (กลุ่ม E)

ถนนสายหลัก	—————	6 0 6 12 Kilometers	
ทางรถไฟ	—————+—————		
แม่น้ำ	—————		
ระดับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน			ที่มา : จากการศึกษา

แผนภูมิ 5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน

แผนภูมิที่ 5.2 แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน ที่ตั้งกระจายในเมืองพิษณุโลกทั้ง 5 กลุ่ม

การกระจายตัวของหน่วยงานราชการ หรืออาคารสถานที่ราชการ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องระดับความสัมพันธ์กับประชาชน ควบคู่ไปกับระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการด้วย

ในปัจจุบันหน่วยงานราชการในเมืองพิษณุโลก ยังคงมีหน่วยงานราชการที่มีลักษณะการกระจายตัวไปอยู่ในที่ตั้งที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาความไม่สะดวกในการทำงานของข้าราชการรวมไปถึงความไม่สะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน ด้วย เช่น สำนักงานขนส่งจังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณ ชานเมือง ถนนสายเลี้ยวเมือง พิษณุโลก-อุตรดิตถ์ ถ้าพิจารณาในแง่ระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการเพียงอย่างเดียว ซึ่งสำนักงานขนส่ง มีระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการในระดับน้อย (2) ทำเลที่ตั้งในบริเวณชานเมืองน่าจะมีความเหมาะสม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ต้องพิจารณาถึงระดับความสัมพันธ์กับประชาชนด้วย เนื่องจากสำนักงานขนส่ง เป็นหน่วยงานราชการที่มีความสัมพันธ์กับประชาชนในระดับมากที่สุด (5) จำนวนประชาชนที่มาติดต่อในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นการที่สำนักงานตั้งอยู่ในที่ห่างไกล จากชุมชนเมืองมากๆ จึงก่อให้เกิดปัญหา ทั้งกับประชาชนไม่สะดวกในการเดินทาง และตัวข้าราชการก็ประสบปัญหาในเรื่องของความขาดแคลนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งอำนวยความสะดวก, ร้านค้าและบริการ รถโดยสารประจำทางให้บริการไม่เพียงพอแก่เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงาน

สำนักงานขนส่งจึงเป็นตัวอย่างหนึ่งของการตั้งอยู่ในที่ตั้งที่ก่อให้เกิดปัญหากับข้าราชการและประชาชน เกินอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่สามารถรองรับต่อจำนวนข้าราชการที่ทำงานและประชาชนที่มาใช้บริการจำนวนมากได้ และในบางหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในเมือง แต่มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน และระดับความสัมพันธ์กับประชาชน ในระดับต่ำ ทั้งนี้การพิจารณาถึงความเหมาะสมนอกจากระดับความสัมพันธ์ทั้ง 2 อย่างนี้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ของหน่วยงานราชการนั้นๆ ด้วย เช่น สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่ในอาคารศาลากลางจังหวัด ซึ่งทั้งระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและประชาชน มีระดับความสัมพันธ์ ในระดับน้อยที่สุด (1) แต่ด้วยหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ต้องพัฒนาชุมชนเมือง จึงควรตั้งอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนเมืองด้วยเช่นกัน ทั้งนี้มิได้หมายความว่า การที่ระดับความสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการทั้ง 2 ลักษณะ มีระดับความสัมพันธ์น้อย นั้นควรย้ายหน่วยงานราชการไปอยู่นอกเมือง แต่เพื่อใช้เป็นแนวความคิดประกอบการพิจารณา ความเหมาะสมของหน่วยงานราชการกับเมือง ในแง่ระดับความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานราชการกับหน่วยงานราชการและประชาชน

5.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในการติดต่อหน่วยงานราชการ

จากการสำรวจความคิดเห็น โดยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงานราชการ หรือขอรับบริการจากหน่วยงานราชการต่างๆ ในเมืองพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ประชาชนส่วนมากที่ทำการศึกษ เป็นประชาชนที่มาจากในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.2 ของจำนวนประชากรที่ทำการศึกษ รองลงมาได้แก่ ประชาชนที่มาจากนอกเขตเทศบาล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.43, นอกเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก ร้อยละ 26.47 และจากจังหวัดใกล้เคียง ร้อยละ 4.90 (ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18 แสดงสัดส่วนเขตที่อยู่ของประชาชนเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการ

เขตพื้นที่	สัดส่วนร้อยละ					
	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
ในเขตเทศบาล	40.20	42.42	30.77	55.56	30.00	0.00
นอกเขตเทศบาล	28.43	42.42	7.69	30.56	10.00	20.00
นอกเขตอำเภอเมือง	26.47	15.15	61.54	5.56	50.00	70.00
จังหวัดใกล้เคียง	4.90	0.00	0.00	8.33	10.00	10.00

ที่มา : จากการศึกษา

โดยประชาชนส่วนมากที่มาติดต่อหน่วยงานราชการ โดยใช้พาหนะประเภท รถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.08 รองลงมาได้แก่ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 35.29, รถโดยสารประจำทาง 13.73 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.19)

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการ ส่วนมากใช้เวลา ประมาณ 15 นาที มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.20 รองลงมาใช้ระยะเวลา ประมาณ 30 นาที คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.22 , ใช้เวลาประมาณ 45 นาที ร้อยละ 11.76 และใช้เวลาประมาณ 60 นาที ร้อยละ 8.82 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.19 แสดงสัดส่วนรูปแบบการเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการของประชาชน

พาหนะ	สัดส่วนร้อยละ					
	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
เดิน	1.96	3.03	0.00	2.78	0.00	0.00
จักรยาน	0.98	3.03	0.00	0.00	0.00	0.00
รถยนต์ส่วนตัว	46.07	33.33	69.23	41.67	70.00	50.00
รถโดยสารประจำทาง	13.73	12.12	7.69	11.11	10.00	40.00
รถจักรยานยนต์	35.29	42.42	23.08	44.44	20.00	10.00
อื่นๆ	1.96	6.06	0.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

ตารางที่ 5.20 แสดงสัดส่วน ระยะเวลาในการเดินทางมาติดต่อหน่วยงานราชการของประชาชน

ระยะเวลา ในการเดินทาง (นาที)	สัดส่วนร้อยละ					
	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
เวลา 1 - 15	40.20	33.33	38.46	66.67	10.00	0.00
เวลา 16 - 30	39.22	51.52	38.46	27.78	50.00	30.00
เวลา 31 - 45	11.76	9.09	15.38	0.00	20.00	50.00
เวลา 46 - 60	8.82	6.06	7.69	5.56	20.00	20.00

ที่มา :จากการศึกษา

และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาในการเดินทางไปติดต่อยังหน่วยงานราชการต่างๆ ประชาชนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานราชการที่มาติดต่อ มีระยะเวลาใกล้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.76 และอีกร้อยละ 38.24 มีความเห็นว่าหน่วยงานราชการที่มาติดต่อ มีระยะเวลาไกล โดยหน่วยงานกลุ่มที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีระยะเวลาไกล ได้แก่ หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในกลุ่ม B, กลุ่ม D และกลุ่ม E

สำหรับเรื่องความสะดวกในการเดินทางไปยังหน่วยงานราชการต่างๆ ประชาชนส่วนมากมีความคิดเห็นว่า หน่วยงานราชการต่างๆ มีความสะดวกในการเดินทาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.49 และอีกร้อยละ 24.51 มีความเห็นว่าจะไม่สะดวกในการเดินทาง

สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร และบริการอื่น ในบริเวณหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ประชาชนมาติดต่อ ส่วนใหญ่ ประชาชนมีความเห็นว่า หน่วยงานราชการไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.80 และอีกร้อยละ 40.20 โดยมีเพียงหน่วยงานราชการที่ตั้งในบริเวณกลุ่ม A ศาลากลางจังหวัด ที่ประชาชนมีความเห็นว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ

ประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของหน่วยงานราชการ ประชาชนส่วนมากมีความเห็นเห็นว่าหน่วยงานราชการต่างๆ มีประสิทธิภาพในการให้บริการอยู่ในเกณฑ์ ดี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.02 ปานกลาง ร้อยละ 45.10 และประสิทธิภาพไม่ค่อยดี ร้อยละ 5.88 (ตารางที่ 5.21)

ตารางที่ 5.21 แสดงสัดส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการให้บริการของหน่วยงานราชการ

ประสิทธิภาพในการให้บริการ	สัดส่วนร้อยละ					
	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
ดี	49.02	66.67	38.46	41.67	30.00	50.00
ปานกลาง	45.10	30.30	38.46	52.78	70.00	50.00
ไม่ดี	5.88	3.03	23.08	5.56	0.00	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

5.6. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการเมืองพิษณุโลก

การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของข้าราชการในเมืองพิษณุโลก ทำการศึกษาจากการสำรวจ โดยสังเกตสถานที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการศึกษาจากแบบสอบถามข้าราชการ ที่ทำงานในแต่ละหน่วยงาน โดยสัดส่วนแบบสอบถามข้าราชการพิจารณาจากสัดส่วนจำนวนข้าราชการในแต่ละหน่วยงาน

กลุ่มตัวอย่างข้าราชการ ให้จำนวนข้าราชการเป็นตัวแทนประชากรตัวอย่าง คือ จำนวนข้าราชการ เท่ากับ 1,1822 คน (จากการสำรวจจำนวนข้าราชการในหน่วยงานที่ทำการศึกษา)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{1,1822}{1 + 1,1822 (0.1)^2} = 150$$

$$\text{ดังนั้นเลือกใช้ } n = 150$$

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างข้าราชการในเมืองพิษณุโลก สามารถวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของข้าราชการ ที่ทำงานในเมืองพิษณุโลกในเรื่องต่างๆได้ดังนี้

ข้าราชการในเมืองพิษณุโลกส่วนมากมักอาศัยอยู่ในเขตอ.เมืองพิษณุโลก นอกเขตเทศบาลนครฯ เป็นสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.18 ของจำนวนข้าราชการที่ทำการศึกษา รองลงมาได้แก่ ข้าราชการที่พักอาศัยในเขต.เทศบาลเมืองพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 38.69 และพักอยู่นอกเขตอ.เมือง คิดเป็นร้อยละ 13.14 ตามลำดับ ตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 แสดงสัดส่วนเขตที่อยู่อาศัยของข้าราชการในเมืองพิษณุโลก

เขตที่อยู่อาศัย	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
ในเขตเทศบาล	38.69	47.62	52.17	41.94	27.27	10.53
นอกเขตเทศบาล	48.18	47.62	43.48	58.06	59.09	26.32
นอกเขตอ.เมือง	13.14	4.76	4.35	0.00	13.64	63.16
จังหวัดใกล้เคียง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

โดยข้าราชการส่วนมากพักอาศัยในบ้านพักของตนเอง มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.82 รองลงมาพักอาศัยในบ้านพักของข้าราชการ ร้อยละ 28.47 เข้าบ้านพักอาศัย ร้อยละ 14.60 และอื่นๆ เช่นพักอาศัย บ้านญาติ ร้อยละ 5.11 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.23)

ตารางที่ 5.23 แสดงสัดส่วนลักษณะบ้านพักของข้าราชการในเมืองพิษณุโลก

ลักษณะบ้านพัก	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
บ้านพักของตนเอง	51.82	66.67	34.78	61.29	40.91	36.84
บ้านพักข้าราชการ	28.47	11.9	26.09	25.81	45.45	52.63
บ้านเช่า	14.6	16.67	26.09	9.68	9.09	10.53
อื่นๆ	5.11	4.76	13.04	3.23	4.55	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

โดยที่พักอาศัยของข้าราชการส่วนมากอยู่ในระยะไม่ไกลจากที่ทำงาน คืออยู่ในช่วงระยะทางประมาณ 1 - 5 กิโลเมตร มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.15 รองลงมาอยู่ในระยะห่างประมาณ 6-10 กิโลเมตร ร้อยละ 23.36 ,ระยะห่างประมาณ 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 6.57 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังที่ทำงานของข้าราชการ ส่วนมากใช้ระยะเวลาประมาณ 15 นาที มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.80 รองลงมาใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 15-30 นาที คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.36 และระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 30-45 นาที คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 24 แสดงสัดส่วนระยะเวลาในการเดินทางของข้าราชการจากที่พักถึงที่ทำงาน

ระยะเวลาในการเดินทาง	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
1-15 นาที	70.80	85.71	82.61	67.74	50.00	52.63
16-30 นาที	23.36	11.90	8.70	32.26	40.91	31.58
31-45 นาที	5.11	2.38	8.70	0.00	4.55	15.79
45-60 นาที	0.73	0.00	0.00	0.00	4.55	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

สำหรับรูปแบบการเดินทางมาทำงาน ของข้าราชการ ส่วนมากใช้รถยนต์ส่วนตัว มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.64 จำนวนข้าราชการที่ทำการศึกษารองลงมาใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 32.12, เดินมาทำงาน ร้อยละ 10.22 รถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 4.38, และใช้จักรยาน ร้อยละ 2.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.25 แสดงสัดส่วนรูปแบบการเดินทางของข้าราชการในเมืองพิษณุโลก

พาหนะ	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
เดิน	10.22	7.14	8.70	3.23	22.73	15.79
จักรยาน	2.92	0.00	0.00	3.23	4.55	10.53
รถยนต์ส่วนตัว	49.64	71.43	34.78	45.16	45.45	31.58
รถโดยสารประจำทาง	4.38	2.38	0.00	3.23	9.09	10.53
รถจักรยานยนต์	32.12	19.05	56.52	45.16	13.64	31.58
อื่นๆ	0.73	0.00	0.00	0.00	4.55	0.00

ที่มา :จากการศึกษา

ตารางที่ 5.26 แสดงสัดส่วนระยะทางจากบ้านพักข้าราชการถึงที่ทำงานของข้าราชการ

ระยะทาง(กิโลเมตร)	รวมทั้งหมด	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม D	กลุ่ม E
1 - 5 กิโลเมตร	67.15	83.38	82.61	58.06	40.91	57.89
6 - 10 กิโลเมตร	23.36	16.67	13.04	35.48	36.36	15.79
11 - 15 กิโลเมตร	6.57	-	4.35	6.45	18.18	10.53
16 - 20 กิโลเมตร	1.46	-	-	-	-	10.53
21 - 25 กิโลเมตร	1.46	-	-	-	4.55	5.26

ที่มา :จากการศึกษา

สิ่งอำนวยความสะดวก ร้านค้า และบริการต่างๆ ที่รองรับข้าราชการในการทำงาน พบว่า ข้าราชการส่วนมากมีความคิดเห็นว่าในที่ทำงานของตัวเองมีสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอ ร้อยละ 61.31 ที่เหลืออีกร้อยละ 37.96 มีความเห็นว่าไม่เพียงพอ

ความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อหน่วยงานราชการอื่นๆ ข้าราชการส่วนมากมีความเห็นว่าหน่วยงานราชการที่ทำงานมีความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ร้อยละ 86.13 และอีกร้อยละ 13.14 เห็นว่าไม่สะดวก

ตารางที่ 5.27 แสดงสัดส่วนคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการในหน่วยงานราชการ

กลุ่มที่ตั้ง	สิ่งอำนวยความสะดวก		การเดินทางติดต่อหน่วยงาน		ประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน		
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	สะดวก	ไม่สะดวก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี
กลุ่ม A	71.43	28.57	100.00	0.00	73.81	23.81	2.38
กลุ่ม B	56.52	43.48	91.30	4.35	65.22	34.78	0.00
กลุ่ม C	70.97	29.03	93.55	6.45	58.06	38.71	3.23
กลุ่ม D	54.55	45.45	54.55	45.45	40.91	59.09	0.00
กลุ่ม E	42.11	57.89	73.68	26.32	47.37	52.63	0.00
รวมทั้งหมด	61.31	37.96	86.13	13.14	59.85	38.69	1.46

ที่มา :จากการศึกษา

ในเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานในหน่วยงานราชการ ข้าราชการส่วนมากคิดว่าตัวเองมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน มากที่สุด ร้อยละ 56.93 ปานกลาง 39.69 และไม่ดี ร้อยละ 3.65 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.27)

และประสิทธิภาพในการทำงานในหน่วยงานราชการ ข้าราชการส่วนมากมีความคิดว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานและให้บริการประชาชนดี ร้อยละ 59.85 ปานกลาง ร้อยละ 39.69 และไม่ดี ร้อยละ 1.46

เมื่อทำการพิจารณาคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการในแต่ละกลุ่มที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ทั้ง 5 กลุ่ม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด (กลุ่ม A)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด(กลุ่ม A) ส่วนมากพักอาศัยอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก โดยอยู่ในเขตเทศบาลนคร เท่ากับข้าราชการที่พักอาศัยนอกเขตเทศบาลแต่อยู่ใน อ.เมืองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.62 รองลงมาพักอาศัยอยู่นอกเขตอ.เมือง ร้อยละ 4.76 ตามลำดับ

ข้าราชการในที่ทำงานในกลุ่มนี้ พักอาศัยอยู่ในบ้านพักของตนเอง มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.67 รองลงมา เข้าบ้านพักอาศัย ร้อยละ 16.67, พักอาศัยบ้านพักข้าราชการ ร้อยละ 11.90 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.23)

โดยระยะทางจากที่พักอาศัยถึงที่ทำงานของข้าราชการส่วนมาก อยู่ในระยะทาง ประมาณ 0.1 - 5 กิโลเมตร มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.38 และระยะทาง 6-10 กิโลเมตร ร้อยละ 16.67 ตามลำดับ และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปทำงานของข้าราชการส่วนมาก ใช้เวลาประมาณ 1-15 นาที (ร้อยละ 85.71) รองลงมา ใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที ร้อยละ 11.90 และใช้เวลา ประมาณ 30-45 นาที ร้อยละ 2.38 ตามลำดับ

และรูปแบบการเดินทางของข้าราชการที่มาทำงานในกลุ่ม A นี้ส่วนมากใช้รถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.43 รองลงมาใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 19.05 เดินมาทำงาน ร้อยละ 7.14 และใช้บริการรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 2.38 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.25)

คุณภาพชีวิตในเรื่องต่างๆของข้าราชการที่ทำงานในกลุ่มนี้ส่วนมากมีความคิดเห็นว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่นร้านค้า และบริการเพียงพอกับความต้องการของข้าราชการ ร้อยละ 71.43 ที่เหลือคิดว่าไม่เพียงพอ ร้อยละ 28.57 และความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ มีความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ร้อยละ 100

ประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่าประสิทธิภาพในการทำงานและให้บริการแก่ประชาชน ดี ร้อยละ 73.81 ปานกลาง ร้อยละ 23.81 และไม่ดี 2.38 ตามลำดับ

คุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตดี ร้อยละ 69.05 มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 28.57 และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่ดี ร้อยละ 2.38 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.27)

2.ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณสนามกีฬาจังหวัด พิษณุโลก (กลุ่ม B)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการในกลุ่ม B นี้ส่วนมากพักอาศัยใน เขตเทศบาลนครมากที่สุด ร้อยละ 52.17 รองลงมาอยู่ใน อ.เมืองพิษณุโลก ร้อยละ 43.48 และอยู่นอกเขตอ.เมือง ร้อยละ 4.76 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.22)

โดยข้าราชการส่วนมากพักอาศัยในบ้านพักของตนเอง ร้อยละ 34.78 รองลงมาพักอาศัยบ้านพักข้าราชการ ร้อยละ 26.09 เท่ากับข้าราชการที่เช่าบ้านพัก ร้อยละ 26.09 (ตารางที่ 5.23)

โดยระยะทางจากบ้านพักของข้าราชการในส่วนมากอยู่ในระยะประมาณ 0.1 - 5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 82.61 รองลงมา ระยะทาง 6-10 กิโลเมตร ร้อยละ 13.04 และในระยะ 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 4.35 ตามลำดับ และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาทำงานของข้าราชการส่วนมากใช้ระยะเวลาประมาณ 1-15 นาที ร้อยละ 82.61 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 15-30 นาที ร้อยละ 8.70 เท่ากับ ระยะเวลา 30-45 นาที ร้อยละ 8.70 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.26)

และรูปแบบการเดินทางของข้าราชการที่มาทำงานในกลุ่ม B นี้ส่วนมากใช้ รถจักรยานยนต์ มากที่สุด ร้อยละ 58.52, ใช้รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 34.78, เดินมาทำงาน ร้อยละ 8.70 ตามลำดับ

ความคิดเห็นในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้าและบริการ ของข้าราชการในกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ร้อยละ 78.62 ที่เหลือมีความเห็นว่าไม่เพียงพอ ร้อยละ 21.74

ความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ข้าราชการส่วนมาก มีความเห็นว่ามีความสะดวกในการเดินทาง ถึง ร้อยละ 91.30 และเห็นว่าไม่สะดวก เพียงร้อยละ 4.35

ประสิทธิภาพในการทำงานและให้บริการ ประชาชน ของข้าราชการในกลุ่ม นี้ส่วนมากมีความเห็นว่า มีประสิทธิภาพ ดี ร้อยละ 47.83 ปานกลาง ร้อยละ 43.83 และไม่ดี 4.35

คุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการกลุ่ม B นี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตดี ร้อยละ 47.83 มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 43.48 และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่ดี ร้อยละ 4.35 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.27)

3. ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่ในเมืองพิษณุโลก (กลุ่ม C)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ พบว่า ข้าราชการส่วนมากพักอาศัยอยู่ในเขตอ เมืองมากที่สุด คือ ร้อยละ 58.06 รองลงมาคือ พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ร้อยละ 41.94 โดยข้าราชการส่วนมากพักอาศัยในบ้านพักของตน ร้อยละ 61.29 รองลงมา พักในบ้านพักข้าราชการ ร้อยละ 25.81 เข้าบ้านพัก ร้อยละ 9.68 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.23)

ระยะทางจากบ้านพักของข้าราชการถึงที่ทำงานส่วนมากมีระยะทาง 0.1-5 กิโลเมตร มากที่สุด ร้อยละ 58.06 รองลงมา มีระยะทาง 6-10 กิโลเมตร ร้อยละ 35.48 และระยะทาง 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 6.45 ตามลำดับ โดยข้าราชการในกลุ่มนี้ส่วนมากใช้เวลาในการเดินทาง ประมาณ 1-15 นาที ร้อยละ 67.74 รองลงมาใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที ร้อยละ 32.26 ตามลำดับ

และรูปแบบการเดินทางของข้าราชการที่มาทำงานในกลุ่ม C ส่วนมากใช้รถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.16 เท่ากับข้าราชการที่ใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 45.16 เดินมาทำงาน ร้อยละ 7.14 และใช้บริการรถโดยสารประจำทาง, ใช้จักรยาน, เดิน มีสัดส่วน เท่ากัน ร้อยละ 2.38

ความคิดเห็นในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้าและบริการของข้าราชการในกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ร้อยละ 70.97 ที่เหลือมีความเห็นว่ามีไม่เพียงพอ ร้อยละ 29.03

ความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ข้าราชการส่วนมากมีความเห็นว่ามีความสะดวกในการเดินทาง ถึง ร้อยละ 93.55 และเห็นว่ามีไม่สะดวก เพียงร้อยละ 6.45

คุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการกลุ่ม C นี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตดี ร้อยละ 54.84 มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 45.16 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.28)

4.ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมืองพิษณุโลก (กลุ่ม D)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ พบว่า ข้าราชการส่วนมากพักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลในเขตอ.เมืองพิษณุโลกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาอยู่ในเขตเทศบาลนครเมืองพิษณุโลก 27.27, อยู่นอกเขตอ.เมือง ร้อยละ 13.64 โดยข้าราชการส่วนมากในกลุ่มนี้ พักอาศัยในบ้านพักข้าราชการมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.45 รองลงมา พักอาศัยบ้านพักของตนเอง ร้อยละ 40.91, เช่าบ้านพักอาศัย ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ระยะทางจากบ้านพักของข้าราชการในกลุ่มนี้ส่วนมากอยู่ในระยะประมาณ 0.1 - 5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมา ระยะทาง 6-10 กิโลเมตร 36.36 และในระยะ 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 18.18 และระยะทาง 21-25 กิโลเมตร ร้อยละ 4.55 ตามลำดับ และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาทำงานของข้าราชการ ส่วนมากใช้ระยะเวลาประมาณ 1-15 นาที ร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 15-30 นาที ร้อยละ 40.91 ระยะเวลา 30-45 นาที เท่ากับ ระยะเวลา 45-60 นาที ร้อยละ 8.70 ตามลำดับ

รูปแบบการเดินทางของข้าราชการที่มาทำงานในกลุ่ม D ส่วนมากใช้รถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.45 รองลงมา เดินมาทำงาน ร้อยละ 22.73, ใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 13.64, ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 9.09, ใช้จักรยาน ร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

ความคิดเห็นในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้าและบริการของข้าราชการในกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ร้อยละ 54.55 และมีความเห็นว่ามีไม่เพียงพอ ร้อยละ 45.45 (ตารางที่ 5.27)

ความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ข้าราชการส่วนมากมีความเห็นว่ามีความสะดวกในการเดินทาง ถึง ร้อยละ 54.55 และเห็นว่ามีไม่สะดวก เพียงร้อยละ 45.45

คุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการกลุ่ม D นี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตดี ร้อยละ 50.00 มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 45.45 และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่ดี ร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

5. ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองพิษณุโลก บริเวณ อ.วังทอง (กลุ่ม E)

ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการในกลุ่มนี้ พบว่า ข้าราชการส่วนมากพักอาศัยอยู่นอกเขตอ.เมืองพิษณุโลกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.16 รองลงมาอยู่ในเขตอ.เมืองพิษณุโลกนอกเขตเทศบาลร้อยละ 26.32, อยู่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ โดยข้าราชการส่วนมากในกลุ่มนี้ พักอาศัยในบ้านพักข้าราชการมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.63 รองลงมา พักอาศัยบ้านพักของตนเอง ร้อยละ 36.84, เช่าบ้านพักอาศัย ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

ระยะทางจากบ้านพักของข้าราชการในกลุ่มนี้ส่วนมากอยู่ในระยะประมาณ 0.1 - 5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 57.89 รองลงมา ระยะทาง 6-10 กิโลเมตร 15.79 และในระยะ 11-15 กิโลเมตร ร้อยละ 10.53 เท่ากับ ระยะทาง 16-20 กิโลเมตร และระยะทาง 21-25 กิโลเมตร ร้อยละ 5.26 ตามลำดับ และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางมาทำงานของข้าราชการส่วนมากใช้ระยะเวลาประมาณ 1-15 นาที ร้อยละ 52.63 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 15-30 นาที ร้อยละ 31.58 ระยะเวลา 30-45 นาที ร้อยละ 15.79 ตาม (ตารางที่ 5.26)

รูปแบบการเดินทางของข้าราชการที่มาทำงานในกลุ่ม E ส่วนมากใช้รถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.58 เท่ากับ ใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 31.58 รองลงมา เดินมาทำงาน ร้อยละ 15.79, ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง และใช้จักรยาน ร้อยละ 10.53, ตามลำดับ

ความคิดเห็นในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านค้าและบริการของข้าราชการในกลุ่มนี้ ส่วนมากมีความเห็นว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ร้อยละ 57.89 ที่เหลือมีความเห็นว่ามีเพียงพอ ร้อยละ 42.11 ความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อกับหน่วยงานอื่น ข้าราชการส่วนมากมีความเห็นว่ามีความสะดวกในการเดินทาง ถึง ร้อยละ 73.68 และเห็นว่าไม่สะดวก เพียงร้อยละ 26.32

คุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานราชการกลุ่มนี้ ส่วนมาก มีความเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตดี ร้อยละ 57.89 มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 31.58 และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่ดี ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.27)

สรุปคุณภาพชีวิตของข้าราชการในแต่ละกลุ่มหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตโดยรวมของข้าราชการในเมืองพิษณุโลกทั้งหมด ตามกลุ่มการกระจายตัวของหน่วยงานราชการทั้ง 5 กลุ่ม สามารถสรุปคุณภาพชีวิตในแต่ละกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มหน่วยงานราชการที่มีคุณภาพชีวิตของข้าราชการในการทำงานดีมากที่สุด เมื่อพิจารณาโดยรวมในแง่ของความสะดวกในการเดินทาง สิ่งอำนวยความสะดวก ร้านค้าบริการ ความเชื่อมโยงกับเมือง และสภาพแวดล้อมชุมชนโดยรอบกลุ่มหน่วยงานราชการ คือข้าราชการในกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม A หรือ กลุ่มที่ตั้งในบริเวณศาลากลางจังหวัด เนื่องจากมีความสะดวกสบายในการเดินทาง ร้านค้าและบริการเพียงพอกับความต้องการของข้าราชการ การติดต่อกับหน่วยงานราชการก็มีความสะดวก เนื่องจากกลุ่มนี้ ตั้งอยู่ใกล้ชิดกับเมือง และสภาพแวดล้อมชุมชนโดยรอบก็เป็นชุมชนที่ไม่แออัด

อันดับที่สอง รองลงมาได้แก่ ข้าราชการที่ทำงานในกลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายในตัวเมือง หรือกลุ่ม C มีที่ตั้งที่มีความสะดวกมาก ในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก ร้านค้าและบริการ เนื่องจากอยู่ในแหล่งศูนย์กลางเมือง ย่านเศรษฐกิจของเมือง ความสะดวกในการทำงาน การเดินทาง ตลอดจนประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในกลุ่มนี้ มีคุณภาพชีวิตค่อนข้างดี ใกล้เคียงกับกลุ่ม A แต่สภาพแวดล้อมโดยรอบหน่วยงานราชการค่อนข้างแออัด ข้าราชการส่วนมากจึงมักประสบปัญหาการจราจรแออัด ในการเดินทางมาทำงานและปฏิบัติหน้าที่ แต่ที่ตั้งของกลุ่มหน่วยงานก็ยังมีความเชื่อมโยงกับเมืองค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วข้าราชการในกลุ่มหน่วยงานนี้ก็มีความคุณภาพชีวิตค่อนข้างดี

อันดับที่สาม คือ ข้าราชการที่ทำงานในกลุ่มหน่วยงานราชการบริเวณสนามกีฬาจังหวัด ต.หัวรอ หรือกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม B เป็นกลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่บริเวณทางเหนือของกลุ่ม A ความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ การเดินทางมีระยะทางไม่ไกลจากเมือง ค่อนข้างสะดวก แต่ยังคงขาดในเรื่องของรถโดยสารประจำทางมีค่อนข้างน้อย แต่สภาพแวดล้อมมีชุมชน

รอบๆ หน่วยงาน มีร้านค้าและบริการให้บริการแก่ข้าราชการ เป็นชุมชนค่อนข้างมาก และกลุ่มหน่วยงานอยู่ไม่ไกลจากกลุ่มหน่วยงานราชการอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในเมือง ทั้งกลุ่ม A และกลุ่ม C มีความเชื่อมโยงกับเมืองที่ทำให้คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการในกลุ่มนี้ ค่อนข้างดี เป็นอันดับ 3 รองจาก กลุ่ม A และกลุ่ม C ตามลำดับ

อันดับที่ 4 คือกลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่นอกเมืองบริเวณ อ.วังทอง หรือกลุ่ม E และกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่มที่กระจายอยู่ในชานเมือง ทั้งสองกลุ่มนี้คุณภาพชีวิตปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่มีความแตกต่างกันในแง่ต่างๆ คือ ข้าราชการในกลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม E มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าในแง่ ของความสะดวกในการเดินทาง และสภาพชุมชนโดยรอบ หน่วยงานมีชุมชนที่ให้บริการในเรื่องร้านค้าและบริการ ที่ดีกว่า กลุ่ม D เนื่องจากกลุ่มหน่วยงานราชการมีการเกาะตัวเป็นกลุ่มชัดเจนมากกว่ากลุ่ม D ชุมชนโดยรอบก็มีความชัดเจนมากกว่า แต่หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ชานเมือง หลายหน่วยงานมีสิ่งอำนวยความสะดวกร้านค้าและบริการน้อย และอยู่ห่างไกลจากชุมชน ความสะดวกในเรื่องรถโดยสารประจำทาง ยังคงเป็นปัญหาแก่ข้าราชการที่ทำงานในหน่วยงานที่กระจายตัวตามชานเมือง และสภาพโดยรอบของหน่วยงาน ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนมาก ความเชื่อมโยงของหน่วยงานราชการกลุ่ม E และกลุ่ม D มีความเชื่อมโยงกับเมืองค่อนข้างน้อย

เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า คุณภาพชีวิตของข้าราชการในแต่ละกลุ่มหน่วยงาน มีลักษณะสัมพันธ์กับวิวัฒนาการการขยายตัวของกลุ่มหน่วยงานราชการ และลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของหน่วยงานราชการ คือ กลุ่มหน่วยงานราชการที่เริ่มมีขึ้นเป็นกลุ่มแรก กลุ่ม A เป็นกลุ่มที่ข้าราชการมีคุณภาพชีวิตดีที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มหน่วยงานราชการที่ตั้งกระจายตัวในตัวเมือง เป็นกลุ่มหน่วยงานราชการที่มีการขยายตัวเป็นกลุ่มที่ 2 และมีคุณภาพชีวิตของข้าราชการที่ด้อยรองลงมา เป็นที่ 2 ด้วยเช่นกัน สำหรับกลุ่มหน่วยงานราชการ กลุ่ม B D และ E มีการขยายตัวในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน แต่กลุ่มหน่วยงานราชการกลุ่ม B เป็นกลุ่มที่มีที่ตั้งสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเมืองมากกว่ากลุ่ม D และ E ความเชื่อมโยงกับเมือง และสภาพชุมชนรอบๆ หน่วยงานราชการ จึงมีมากกว่าทั้ง 2 กลุ่ม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของข้าราชการในกลุ่ม B ดีกว่า ด้วยเช่นกัน